Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 96 (13585) | 1974 оной апрелиин 24, среда | Сэн 2 мүнгэн

ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЛЕНИНСКЭ КОММУНИС СОЮЗАЙ XVII СЪЕЗДДЭ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадуудые, бүхы комсомолые — залуу ленинецүүдэй гушан дүрбэн миллионой армиие халуунаар амаршална.

Ленинэй нэрые комсомол асари ехэ омогорхолой, халалгын мэдэрэлтэйгээр абажа, Ленинэй мүнхэ захяа заабаринуудые нарин нангинаар бэелүүлхэ гэжэ РКСМ-эй III съездын соносхоһон түүхэтэ үеһөө хойшо табин жэл гүйсэжэ байна. Социалис ба коммунис байгуулалтын бүхы шатануудта хэзээ бүхэндэ, хаа хаанагүй, ажаллажа ба дайлалдажа байхадаа, хүн түрэлтэнэй бии болгоһон эрдэм ухаанай үндэр дээдэ туйлалтануудые шудалха хэрэгтэ комсомол үрэ түгэсөөр хабаадан, агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудта, коммунизмын арюун нангин зорилгонуудта хэлбэришэгүй үнэн байдагаа элирхэйлэн харуулһыень КПСС-эй Центральна Комитет тэмдэглэнэ.

Совет залуушуул КПСС-эй съездын хараалһан, манай ороной социально-экономическа хүгжэлтын асари ехэ программа бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй ехэ хүсэн болоно. Соведүүдэй ороной хүбүүд, басагад зохёон байгуулхы эдэбхи, зоримгой үүсхэл гарган, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулан, партида, совет, арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада гайхамшаг хэрэгүүдээрээ харюусажа байна. Залуу үетэнэй шэн габьяата, зориг түгэлдэр ажалые Эхэ орон үндэрөөр сэгнэнэ. Юһэдэхи табан жэлэй олон залуу ударнигууд орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай, харин эрхимэй эрхимүүд Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

1974 оной түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө, түсэбтэ табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэдэ арадай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа үлүү шухала, харюусалгатай зорилго мүнөө комсомолдо, залуушуулда байхагүй. Ажалай бүтээсэ ургалта түргэдхэхын, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар улам һайжаруулхын, хүдөө ажахыгаа бүри эршэмтэйгээр хүгжөөхэ ба индустриижүүлхын түлөө бүри оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэхыень ороной эдиршүүлые парти уряална. Партиин табиһан туйлай ехэ шэнэ зорилгонууд РСФСР-эй хара шорондогүй нютагуудай хүдөө ажахые хүгжөөлгэ, Байгал-Амарай түмэр замай барилга ба бусад шухала барилганууд залуушуулай барагдашагүй эршэ зоригые, эдэбхи ажалые хэрэглэхэ, баатар габьяата хэрэгүүдые бүтээхэ ехэ арга боломжо олгоно.

Коммунизмда һураха гэһэн Ленинэй захяа залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын тула комсомолой эрхилдаг хүдэлмэриин найдамтай компас байһан юм, байнашье. Энэ захяань эрдэм, техникын эршэмтэйгээр хүгжэжэ байгаа оршон байдалда бүри ехэ удха шанартай болоно. Һуралсал ба хүмүүжүүлгые коммунис байгуулалтада залуушуулай сэхэ шууд хабаадалгатай холбон, социализмын улам үргэдэжэ байгаа арга боломжонуудые залуу үетэниие дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлэн болбосоруулха хэрэгтэ комсомол хүсэд бүрин хэрэглэхэ зэргэтэй. Хүбүүд, басагадые ажалаар хүмүүжүүлхэ, ажалда коммунис ёһоор хандаха мэдэрэл тэдээндэ нэбтэрүүлхэ, тэдэнэй соёл ба мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, эрдэм техникын туйлалтануудые шудалха эрилтэдэ комсомолой үдэр бүриин оролдолго гаргагдаха ёһотой.

Коммунис байгуулалтын улам үргэдэжэ байгаа дэлисэтэй, шэнэ ёһоной хүниие хүмүүжүүлэн болбосоруулха үзэл сурталай тэмсэлэй мүнөө үеын зорилгонууд комсомолой суртал бодолой-политическэ хүдэлмэриие саашань һайжаруулха шанга эрилтэ табина. Марксистско-ленинскэ теориие ВЛКСМ-эй гэшүүдэй, бүхы хүбүүд, болон басагадай гүнзэгыгөөр шудалха ябадал хангаха, коммунис ёһоной бата этигэл ангиин үнэн зүб мэдэрэл, буржуазна үзэл сурталда эбсэшэгүй байлга тэдээндэ нэбтэрүүлхэ, Коммунис партиин, совет арадай революционно дайшалхы ба ажалай гурим заншалнуудта үнэн байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ гол шухала зорилго болоно. Марксистско-ленинскэ һуралсал залуу үетэнэй ажалай, ниитын политическэ эдэбхиин улам дээшэлэлгэдэ, ниитын хүгжэлтын гурим ёһонуудые гүнзэгыгөөр ойлгохо байдалда туһа дүхэм болохонь шухала.

Коммунизм байгуулагшын сахиха гурим заншалай дүрэмые залуу хүн бүхэнэй үдэр бүри баримталдаг гуримууд болгон дэлгэрүүлхэ гээшэ комсомолой шиидхэхэ зорилго болоно. Комсомолец хадаа эрхим ёһо заншалай жэшээ харуулха, социалис гурим хэлбэришэгүйгөөр сахиха, коммунис ёһо гурим эбдэдэг ябадалтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ зэргэтэй. Комсомолой эмхинүүд коллективизм сахидаг, нүхэдтөө анхаралтайгаар хандадаг, оролдолго гаргадаг, шанга журамтай, үнэн сэхэ, томоотой, даруу зантай, аха нүхэдөө хүндэлдэг байхаар хүбүүд, басагадые саашадаа сэхэ шууд хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Залуушуулые түгэс бэлигтэй, элүүр шамбай бэетэйгээр хүмүүжүүлхэ, олониитын дунда физкультурна хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалда, ороноо хамгаалха ябадалда залуушуулые бэлдэхэ зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ комсомол шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Совет Армитай, Военно-Сэрэгэй Флодтой шефэй харилсаа холбоогоо саашань бүхы аргаар бэхижүүлхэ, сэрэгэй-патриотическа хүдэлмэри улам һайжаруулха шухала.

Хүбүүд, басагадые Совет Социалис Республиканууд Союзай арадуудай хоорондын бата хани барисаанай, социалис интернационализмын суртал бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ гээшэ комсомолдо Ленинэй захиһан нангин захяа юм. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай залуу үетэнтэй совет залуушуулай тогтооһон аха дүү ёһоной харилсаа холбоое, дэлхэйн түрүү үзэл бодолто залуушуултай, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын нангин зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэгшэд бүгэдэнтэй һанаа нэгэдэлгэ бүри эдэбхитэйгээр хүгжөөхэ шухала.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ бүхэсоюзна пионерэй эмхиин ниитын вожатань болохо харюусалгатай даабари комсомолдо парти үгэһэн байгаа. Энэнь партиин хэрэгтэ, коммунис нангин зорилгонуудта үнэн, манай социалис Эхэ ороондо ехээр дурладаг, ажалые хүндэлдэг, эрдэм мэргэжэл габьяастайгаар шудалдаг, обществодо ашатай туһатай хэрэгүүдтэ хабаадаха гэжэ эрмэлзэдэг байхаар эдир ленинецүүдые хүмүүжүүлхыень комсомолые уялгана. Пионерэй отряд бүхэнэй бурьялма, дура татахаар ажабайдалтай байхань шухала, эдир ленинецүүдтэ болбосорон гурим заншал багшанартай хамта нэбтэрүүлхэ, бэеэ даагаад ябаха шадабари олгохо, совет граждан ёһоной шэнжэ шанар хүмүүжүүлхэ һургуули болохонь шухала.

ВЛКСМ-эй урда табигдаһан зорилгонууд бүхы союзай ороной хүдэлмэриие улам һайжаруулха, комсомолой анхан эмхинүүдые, комсомолой бүлэгүүдые улам бэхижүүлхэ, комсомолшуудай эдэбхи үүсхэл, ушар ёһо мэдэрэл журам хүгжөөхэ эрилтэ табина. Комсомол хадаа амжалтануудаар дашуурангүй, туйлалтануудаа шэнжэлэн үзэхэ, хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые саг соонь заһаруулха, зайсуулха шадабари партиһаа ходо халан абажа байха ёһотой. Ленинэй хүдэлмэридөө хэрэглэдэг байһан онол аргануудые комсомолой эдэбхитэд оролдосотойгоор шудалха, зориһондоо хүрэдэг, залан сэхэ, харюусалгын дээдэ мэдэрэлтэй байһаараа, үгэ хэрэг хоёройнгоо алдуугүй байһаар шалгарха ёһотой.

Ленинскэ гурим заншалнуудта үнэн байдаг манай партии залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын тула комсомолой ябуулдаг хүдэлмэриин хэм хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, ажахын, соёлой ба гүрэнэй байгуулалтын хэрэгүүдтэ тэрэниие бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэжэ саашадаа саг үргэлжэ оролдодог байха.

Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай залуу хүрдэд, залуу эрдэмтэд, мэргэжэлтэд. улад зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэд, студентнэр ба һургуулиинхид, техникумүүдэй, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай һурагшад, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд—бүхы комсомолшууд, совет хүбүүд болон басагад бултадаа коммунизмын түлөө совет арадай тэмсэлэй түүхэдэ гайхамшаг шэнэ хуудаһануудые бэшэхэ, «Ленинэй заһаар ажаһууха, ажаллаха, һураха!» гэһэн тангаригтаа ходоо үнэн байха гэжэ батаар этигэдэгээ КПСС-эй Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Партиин дайшалхы туһалагша, найдамтай резерв — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союз мандаха болтогой!

Гайхамшаг совет залуушуул мандаха болтогой!

Коммунис партиин хүтэлбэри доро урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет

ВЛКСМ-эй XVII СЪЕЗД НЭЭГДЭБЭ

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай XVII съезд Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо апрелиин 23-да нээгдэбэ. 4.717 делегат 34 миллион хүнһөө бүридэһэн комсомолые съездэ түлөөлнэ. Гадаадын оронуудай аха дүү коммунис ба демократическа залуушуулай эмхинүүдэй олон тоото түлөөлэгшэд совет залуушуулай хүндэтэ айлшадай дунда бии.

Нүхэд **Л. И. Брежневэй, Ю. В. Андроповой, А. А. Гречкын, В. В. Гришинэй, А. А. Громыкын, А. П. Кириленкын, А. Н. Косыгинай, Ф. Д. Кулаковой, К. Т. Мазуровай, А. Я. Пельшиин, Н. В. Подгорнын, Д. С. Полянскиин, М. А. Сусловай, А. Н. Шелепинэй, П. Н. Демичевэй, Б. Н. Пономаревой, Г. В. Романовай, М. С. Соломенцевой, Д. Ф. Устиновай, В. И. Долгихай, И. В. Капитоновой, К. Ф. Катушевай** президиумдэ ерэхэдэнь, делегадууд болон айлшад һуурнһаа бодожо, нэрьемэ удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаба.

Комсомолой Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь **Е. М. Тяжельников** ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй даалгабаряар эхилэлгын үгэ хэлэжэ, съезд нээгээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба.

Съездын зүблэхэ зүйл нэгэ һаналтайгаар баталагдаа:

1. ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл.
2. ВЛКСМ-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл.
3. ВЛКСМ-эй Центральна органуудые һунгалга.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр **Леонид Ильич Брежневтэ** үгэ үгтэбэ. Делегадууд, айлшад һууриһаа бодожо, халуун, удаан альга ташалгаар тэрэниие угтаа.

Удаа тээнь ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Е. М. Тяжельников** ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

Шэнжэлгын-технологическа лабораториин инженер-технолог Ольга Ивановна Клочко Полтавадахи алмазай зэмсэг хэрэгсэлнүүдые, хэмэл алмазуудые бүтээдэг заводто хүдэлдэг юм. Тэрэ урлан наринжуулгын хэдэн дурадхалнуудые оруулжа ,алмазуудые бүтээхэ хэрэг нилээд түргэдхэн һайжаруулһан байна.

О. Клочко — заводой комсомолой комитедэй секретариин орлогшо. Областиин комсомолшууд тэрэниие ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадаар һунгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: О. Клочко (баруун гарһаа) ОТК-гай хинагша, коммунис ажалай ударник Н. Кричинскаятай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАХАБ

Манай Бэшүүрэй совхоздо залуушуул яһала олон. Бүхыдөө 104 гэшүүд комсомолоймнай организацида тоологдоно. Тэдэнэрэй олонхинь мал ажалда гү, али таряан ажалда хүдэлдэг. Жэшээлхэдэ, ахалагша хонишон бүхэнэй хажууда комсомолой гэшүүн ажалладаг байха юм.

Би 1972 ондо Шэбэртын дунда һургуули дүүргээд, тэрэ гэһэнһээ хойшо түрэл совхоздоо механизатораар хүдэлнэб. Үшөө һургуулида һуража байхадаа трактористын мэргэжэл шудалһан хүм. Мүн минии эсэгэ Цыденжап Цыренович гушаад жэлэй туршада механизатораар ажаллана. Тиихэдээ эсэгынгээ мүрөөр ябаһан болоно гээшэб. Мүнөө хоюулан нэгэ бригадада хүдэлнэбди.

Энэ намартаа би һолоомо шэрээб. Үдэрэйнгөө даабариие 110—120 процент дүүргэжэ, 5 процент түлишэ алмажа шадаа һэм. КПСС-эй ЦК-гай партида. совет арадта хандаһан Хандалгатай манай бригадын коллектив танилсажа дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа. Туд тудтаа 1000 гектар газар хахалжа, түлишэ горитойгоор алмаха гэжэ шиидээд, мүнөө эдэ зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада техникээ хабарай тарилгада бэлдэжэ байнабди.

Областной комсомолой организациин XXVII конференци намайе ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадаар һунгаха юм гэжэ огто би һанаагүй һэм. Тиимэһээ делегат болооб гэжэ мэдэхэдээ этигэжэ ядаа бэлэйб.

Энэ үндэр хайрые дүүрэнээр харюулхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахаб. Мүн аха нүхэдтөө үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэб. Тэдэнэр намда ходоодоо туһалжа, дүй дүршэлөө хубаалдажа байдаг байгаа бшуу. Тиимэһээ туйлаһан амжалтануудынай манай, хамтын болоно гээшэл.

Саашадаа комсомолой, ниитын хүдэлмэридэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болохоб. ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой гэшүүн болгожо һунгаһанайнь аша харюулха хэрэгтэй ха юм. Мүн юрэнхы мэдэсээ дээшэлүүлхэ, мэргэжэлээ бүри гүнзэгырүүлэн дээшэлүүлхэ ёһотой байһамнии элн.

Һанаад үзэхэдэ, залуу хүн горитойхон сагаа хайша хэрэгээр үнгэргэдэг байна. Харин энэ саг соо хэды шэнээн ехэ туһатай юумэ бүтээхэ, өөртөө тон хэрэгтэй юумэ мэдэхэ болохо арга боломжо бии гээшэб?

Имагтал сүлөөтэй сагаа аша ехэтэйгээр хэрэглэхэ тухай үргэнөөр хэлсэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ энэ бүгэдые комсомолшууд өөһэдөө зүбшэхэ, ямаршьеб зохихо шиидхэбэри өөһэдөө абаха ёһотой.

Съездын 19 делегадай тоодо оролсоһондоо омогорхоноб. хэды шэнээн ехэ үндэр хайрада хүртэһэнөө ойлгоноб. Москваһаа бусахадаа, тэндэ юу хараһан, үзэһэнөө хөөрэхэ хүн бэзэб.

Нам шэнгеэр съездын делегат болохо дүүрэн эрхэтэй зон тон олон. Манай республика соо габшагай ажалаараа шалгардаг түрүү комсомолшууд бии бшуу. Энээн дээрэһээ бодоходо, съездһээ бусаһанайнгаа һүүлдэ үетэн нүхэдэйнгөө намда үзүүлһэн этигэл, найдабариие һайн ажалаараа харюулха ёһотой болоноб.

**Ж. ЦЫРЕНОВ,
ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бэшүүрэй совхозой механизатор Ж. Цыренов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ **фото.**

Июниин 16-да СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта

ЭРХИМҮҮДЭЙ ЭРХИМҮҮД ДЭБЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Яруунын совхозой түб һуурин болохо Гүндэ тосхондо энэ ажахын хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаан болоно үнгэрбэ. Энэ суглаае нээһэн совхозой парткомой секретарь Н. А. Зайцев болохоёо байһан СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулагдаһан тухай мэдээсэл хээд. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. А. Албашеевтэ үгэ үгэһэн байна. Тэрэ үгэ хэлэхэдээ, совхозой ажалшадай СССР-эй Верховно Соведтэ Хоринн 524-дэхи һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ зол хубитай байһандань суглаанда хабаадагшадые халуунаар амаршалба. Тиихэ зуураа байгша оной июниин 16-да болохо СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын удха шанар тухай тогтоод, энэ политическэ кампаниие ажалай эрхим амжалтаар угтахыень уряалба.

Трибунада түрүүлэн гараһан совхозой главна агроном Б. Ж. Жамбалов СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар өөрынгөө округһоо КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые** дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба. Тиихэтэеэ хамта нүхэр Брежневэй ехэ ажал ябуулгыень үндэрөөр сэгнэһэн байна. Нүхэр Жамбаловай дурадхалые зал соо сугларагшад үни удаан альга ташалгаар угтаа. Аймагай Соведэй депутат, хоёрдохи отделениин түрүү тракторист А. Н. Васильева энэ дурадхалые хани халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Удаань ажахын зоотехник-селекционер Ц. Б. Гончиков үгэ абана. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Хоринн 524-дэхи һунгуулиин округой депутадта кандидадаар совхозойнгоо хоёрдохи отделениин һаалишан **Мидыгма Жигмитовна Батомункуевае** дэбжүүлбэ.

Нүхэр Батомункуева 1961 онһоо хойшо һаалишанаар ажаллана. 1967 ондо тэрээндэ коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо һэн. Жэлһээ жэлдэ һү һааха, тугал абаха даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг баян дүй дүршэлтэй болоһон малшан гэжэ тэрэниие нютагаархиниинь магтан суурхуулжа байдаг. Түсэбтэ наймадахи табан жэлэй дүнгөөр нүхэр Батомункуева Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн. Тиихэдэ 1972—1973 онуудта дэлгэрһэн малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө гүрэн түрын дээдэ шагнал болохо Ленинэй ордендо хүртэһэн байна.

Ажахы болон аймаг дотороо мэдээжэ болоһон энэ суута һаалишан манай этигэл найдабариие гүйсэд дүүрэн харюулжа шадаха байха гэжэ нүхэр Гончиков мэдүүлээ.

Нэгэдэхи отделениин һаалишан Х. Э. Базарова, хоёрдохи отделениин зоотехник Б. П. Бардуев, совхозой директор Б. Э. Жамсуев болон бусад нүхэр Гончиковой хэлэһэн дурадхалые нэгэн дуугаар дэмжээ.

Суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Л. И. Брежневые. М. Ж. Батомункуевае дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа. Тиихэ зуураа Хоринн 524-дэхи округһоо депутадаар һунгуулха зүбшөөлөө үгэхыень тэдэ нүхэдтөө хандаһан телеграмма-бэшэг эльгээхэ гэжэ хэлсэбэ.

Энэ суглаан дээрэ совхозой главна зоотехник М. Ж. Цыбденов. лугомелиоративна отрядай бригадир Н. С. Саранин гэгшэд үгэ хэлэхэдээ. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи округой депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **Андрей Урупхеевич Модогоевые** дэбжүүлхэ гэһэн Кабанскын аймагай Тимлюйн цементын заводой, Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой, Хоринн аймагай Анаагай совхозой болон Баргажанай аймагай Уланай колхозой ажалшадай абаһан шиидхэбэриие мүн лэ үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ байһанаа эндэ сугларагшадай үмэнэһөө мэдүүлһэн байна.

Һунгалтын урда тээхи суглаан Удино-Витимэй геолого бэдэрэлгын экспедициин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай суглаан болоо. Эндэ түрүүлэн үгэ хэлэһэн экспедициин ахалагша геолог, Социалис Ажалай Герой Р. С. Тарасова коллективэйнгээ үмэнэһөө СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые** дэбжүүлбэ. Тэрэ дурадхалыень слесарь А. И. Константинов, экспедициин начальник Н. И. Ершов гэгшэд дэмжээ.

Экспедициин кадрнуудай талаар ахалагша инженер П. Л. Дондупов үгэ абажа, СССР-эй Верховно Соведтэ Хоринн һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар Яруунын совхозой эрхим һаалишан **Мидыгма Жигмитовна Батомункуевае** дэбжүүлхэ дурадхал оруулаад, тэрэнэйнгээ ажалай намтарые суглаанда хабаадагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна. Энэ дурадхал бүгэдөөрэн дэмжэжэ байһанаа суглаанда хабаадагшад элирхэйлээ.

Мүн иимэ суглаан Гүндын дунда һургуулиин коллективтэ болоһон байна. Тэндэ хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар партиин ЦК-гай Генеральна секретарь **Л. И. Брежневые,** Яруунын совхозой һаалишан **М. Ж. Батомункуевае** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абана.

ШИИГ БАРИГДАНА

МУХАР-ШЭБЭР. «Одон» совхозой Степной отделениин механизаторнууд Александр Мигутский, Виктор Митрофанов болон «Эрдэм» совхозой 1-дэхи отделениин трактористнар Яков Федоров, Николай Грязнов, Геннадий Митрофанов, Владимир Ильин гэгшэд аймаг соогоо эгээн түрүүлэн газараа борнойлжо эхилбэ. Механизаторнууд түрүүшын үдэрһөө эршэмтэйгээр ажаллажа, даабаряа 110—120 процент дүүргэнэ.

«Одон» совхозой механизаторнууд 1500 гектар паараа 4—5 үдэртэ борнойлжо, шииг нойтыень барижа абахаар шиидэнхэй. Мүнөө жэлдэ хүсөөтынхид 320 гектар шэнэ газар хахалжа, 150 гектартань ороохото ургамал тарихань.

**Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.**

Л. И. Брежнев Э. Кеннедитэй уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев США-гай демократическа партиин мэдээжэ ажал ябуулагша, сенатор Эдвард Кеннедитэй апрелиин 22-то Кремль соо уулзаба.

Совет-американ харилсаанда хабаатай олон асуудал, уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэглээ.

СССР-эй ба США-гай хоорондохи харилсаанай һайжаржа эхилһэн ушар хоёр ороной арадуудай эрилтэнүүдтэ, хүсэл эрмэлзэлгэнүүдтэ харюусан, уласхоорондын шахардуу байдал хамтааран һуларуулха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болоно гэжэ хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдээ.

Адли тэгшэ эрхые. хэн хэнэйнгээ дотоодын хэрэгтэ хамааралсахагүй байха ябадалые үндэһэ болгон, США-тай харилсаагаа үргэдхэн гүнзэгырүүлхээр Советскэ Союзай бэлэн байһан тухай Л. И. Брежнев хэлэбэ.

США-гай ба СССР-эй хоорондохи худалдаа наймаанай холбоо барисаа хүгжөөхэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга хороохо талаар шэнэ алхам хэхэ шухала гэжэ Э. Кеннеди мэдүүлээ.

(ТАСС).

„МОЛНИЯ-1" НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

Хэлхеэ холбооной «Молния-1» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1974 оной апрелиин 20-до Советскэ Союзһаа табигдаба. Холын зайда телефонно-телеграфна радио-холбоо тогтоодог түхеэрэлгэнүүдые ашаглахын, мүн СССР-эй Түбэй телевидениин программануудые холын хойто зүгэй, Сибириин, Алас-Дурнын, Дунда Азиин районуудта байдаг «Орбита» гэжэ пунктнуудта дамжуулхын тула хэлхеэ холбооной «Молния-1» гэжэ хэмэл одон табигдаһан байгаа.

Хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйн хойто хубида эгээл холонь 40713 километрэй, урда хубида эгээл дүтэнь 646 километрэй замда гаргагдаа. Хэмэл одон 12 час 18 минутын турша соо Газарые тойрон дабшана.

Телевидениин программануудые дамжуулха, холын зайда олон каналаар радио-холбоо тогтоохо аппаратурануудһаа гадна, жолоодон хүтэлбэрилгын-хэмжэлгын аппаратура, замыень тааруулан табиха. элшэ хүсөөр хангаха түхеэрэлгэнүүд хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ.

ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат

УРАГШААЛ ЭРМЭЛЗЭН ЯБАХА

Бүри оройхон болошобо. Огторгойдо түрүүшын мүшэхэнүүд аниб ониб гэлдэн харагдаадхина. Машинын хүнхинөөн доро бодолгото болон ябахада, ямаршьеб түбшэн, зохид байдаг. Цыбаанжаб хойшоо налайн һуугаад, фарын гэрэл дахан зурыһан харгы руу шэртэнэ.

Уданшьегүй тэндэ, доро Могсохоной галнууд өөр тээшээ дуудаһан мэтээр онигонолдон бии боложо, ямаршьеб дулаахан, зөөлэн мэдэрэл зүрхыень шэмшэрүүлээд абана...

Цыбаанжаб Гунсуев 1969 ондо дунда һургуули дүүргэбэ. Энэ үедэ залуу хүн бүхэн хаана ошожо, ямар институт, техникумдэ һурахаяал бододог гээшэ ааб даа. Зүгөөр хүдөөдэ хүн болоһон Цыбаанжабта юу хэхэ, ажабайдалдаа ямар харгы шэлэхэ байһаниинь эли һэн. Тэрэ түрэл совхоздоо үлэжэ, түрүү хонишон Надежда Шагдаровна Балдандоржиеватай суг хүдэлдэг болоһон юм.

Түрүүшэгээр яһалашье хүндэ һэн. Сүлөө ябажа һурашаһан залуу хүндэ хонёо хараад, лэ, клуб, библиотекэ, стадион ошохо забгүй ябахадань, таагүй мэтэ байгшаһааб даа. Тэдэ Цыбаанжаб хонидоо орхижо ошоогүй. Дүй дүршэлөөр, дадал шадабаряар түгэс хонишоной хажууда энэ хүндэ хүшэр ажалай түрүүшын нюусануудые таагаа.

Хойгуураа, үрдүүраа хада уулаар хүбөөлэгдэһэн Худанай талада хонидоо адуулан ябахадаа, түрэл нютагайнгаа тунгалаг сэбэр агаарай ольһото хүсыень мэдэрээ. Үзэсхэлэн гоё байгаалиинь зүрхэнэйнгөө гүн соо хадагалан дурлажа һураа.

Магад тэрэ үедэ хүдөөһөө хэзээдэшье ябахагүй гэһэн бодолынь бүри батажаа һэн ха гү? Хэн мэдэхэб. Заримдаа хүн өөрөө өөрыгөө ойлгоогүй мэтэ байдаг ха юм.

Цыбаанжаб Гунсуев хоёр жэлэй туршада хонишоноор ажаллаа. Тиихэдэ тэдэнэй отарада 100 эхэ хонин бүриһөө 90—90 гаран хурьгад абтадаг, 2,8—3 килограмм нооһон хайшалагдадаг һэн. Энэ бага бэшэ амжалтада залуу хүбүүнэй оруулһан хубита горитой байгаа.

1971 оной һүүл багта Цыбаанжаб уялгата сэрэгэй албанда татагдаа. Амжалтатайгаар албаяа дүүргээд, 1973 ондо нютагаа бусажа ерээ.

Тиихэдэ Цыбаанжаб Гунсуевые Худанай совхозой комсомолой комитедэй секретаряар һунгаһан юм. Урдань иимэ хүдэлмэридэ ехэ дүршэөөгүй һэн тула, тэрэ түрүүшын үдэрнүүдтэ яһала ядалсаа, юу хэхэ, хайшан гээд ажалаа ябуулха байһанаа хүсэд һайн ойлгодоггүй һэн.

Гэбэшье шэнэ тушаалдаа тэрэ дадажа, совхозой комсомолшууд болон залуушуулай ажал хүдэлмэри тон һайнаар ябуулагдадаг болоһон юм.

Нэн түрүүн һургуули дүүргэһэн үхибүүдые нютагтаа үлөөхэ гэһэн зорилго комсомолой организациин урда табигдаба. Комитедэйнгэ заседани дээрэ энэ шухала асуудал нарин нягтаар зүбшэжэ үзөөд, энэ талаар ябуулха хүдэлмэреэ түсэблөө һэн.

Тиихэдэ һургуулиин үхибүүдые совхозой ажабайдалда хабаадуулжа, түрүү зоной ажалтай танилсуулха, һургуулида мэргэжэл шэлэхэ талаар үдэшэнүүдые, уулзалгануудые үнгэргэдэг болоһон. Мүн һургуулида механизаторай мэргэжэл шудалагдадаг болобо. Аттестадаа абахадань, үхибүүдтэ 3-дахи классай трактористын үнэмшэлгэ баяр ёһололой оршон байдалда барюулагдадаг һэн.

Эдэ мэтын хэмжээ ябуулгануудай үрэ дүн удангүй элирэн гараа. 1973 ондо Дунда-Худанай дунда һургуули дүүргэһэн үхибүүдэй наян процентиь түрэл совхоздоо үлөөд, хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудта амжалтатайгаар ажаллажа байна.

Мүнөө үедэ Цыбаанжабай хүтэлбэрилдэг организацида комсомолой 135 гэшүүн тоологдоно. Тэдэнэй даланиинь мал ажалда хүдэлдэг.

Үнэхөөрөөшье, Худанай совхоздо залуушуулда горитой анхарал хандуулагдадаг. Жэшээлхэдэ, Сагаан-Нуурай һү һаалиин фермэ ходоодо гээгдэлдэ орожо, ажахыгаа гэдэргэнь татажа байдаг һэн. Тиимэһээ комсомолой комитет тэндэ комсомол-залуушуулай фермэ эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Мүнөө үедэ фермэ ганса совхоз соогоошье бэшэ, мүн аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гаранхай. 1974 оной нэгэдэхи кварталай түсэб Сагаан-Нуурай фермынхид 112 процент дүүргээ.

Игэжэ залуушуул габшагай һайнаар ажаллаха шадалтай. Тиимэһээ эдэнэрэй ажалые эмхидхэхэ, ямаршьеб гол, хамтын зорилго урдань табижа, үндэр түйлалтануудта тээшэ эрмэлзэхыень идхаха ёһотой. Энэ үүргэ дүүргэхэ хүсэн — комсомолой комитет.

Худанай совхозой жэшээ дээрэһээ абан хэлэхэдэ, эндэхи комитет тус үүргээ дүүргэжэ шадана.

Урдань хонин ажалда залуушуул тон үсөөнөөр хүдэлдэг байһан һаа, мүнөө комсомол - залуушуулай 5 отара бии. Эдэнэр яһала һайнаар хүдэлнэ. Һүүлэй мэдээгээр энэ отаранууд (хамталан харахада) 100 эхэ хонин бүхэнһөө 75 хурьга абанхай түлжүүлжэ байна. Харин Цыдып Содномов, Илалта Заяев гэгшэд 100 эхэ хонин бүхэнһөө 82—83 хурьга абанхай.

Юрэнхыдөө энэ совхоздо габшагайгаар хүдэлжэ ябаһан залуу зониие материальна, моральна талаһаань урмашуулга тон һайнаар табигданхай. Комсомолой комитет декада, һара, квартал, жэл бүхэндэ социалис мүрысөөнэй дүн гаргажа, илагшадта Хүндэлэлэй грамотанууд, вымпелнүүд, үнэтэ бэлэгүүд, мүнгэн шангуудые барюулдаг, тэдэнэй нэрээр Ажалай алдар солын Улаан туг үргэгдэдэг.

— Үбэлжэлгын үедэ манай комсомолой комитет малшадые ажаһуудалайнь талаһаа хангаха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулдаг, гэжэ Цыбаанжаб хөөрэнэ.— Соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригадын бүридэлдэ эхэнхинь комсомолшууд ороно. Гарагай табан бүхэндэ библиотекарь, медигүүе абаад, малшадта айлшаалдагбди. Мүн мантай хамта автоклуб, автолавка ябалсадаг.

Хурьгашан Цыбик-Ханда Дахаева, тракторист Шираб Чимитов болон бусад буряад, ород дуу хангюурдуулан, хатар, наада уян нугархайгаар хатаран харуулжа, малшадые баясуулдаг юм гэжэ могсохоноорхид хэлсэхэ. Мүн энэ агитбригада ганса нютаг соогоо суурхадаг бэшэ. Мартын эхеэр эдэнэр Үльдэргэ, Худанай-Үртөө, Үлзытэ нютагуудаар наада табяа. Энэ һарын тэн багаар Улаан-Үдэдэ болоһон агитбригадануудай конкурс-харалгада хабаадалсаа.

— ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат болгон, намайе һунгажа, ехэ хайрада хүртүүлһэн үетэн нүхэдтөө үнэн зүрхэнэй баяр хүргөөд, саашадаа бүри һайнаар, хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахаб гэжэ хэлэхэ байнаб. Мүн саашаа һуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хүсэлэн бии,— гэжэ Цыбаанжаб хэлэнэ.

Ходоодо урагшаал эрмэлзэн ябыш даа, Цыбаанжаб!

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат Цыбаанжаб Гунсуев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭНҮҮДЭЙ, СТАТЬЯНУУДАЙ ДҮРБЭДЭХИ ТОМ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдэй, бэшэһэн статьянуудай дүрбэдэхи том «Ленинэй зааһан замаар» гэһэн гаршаг нэрэтэйгээр Политическэ литературын хэблэлээр барлагдан гараба. 1972—1974 онуудта нүхэр Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд, элидхэлнүүд, статьянууд тэрээндэнь оронхой.

СССР-эй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэр эдэ жэлнүүдтэхи онсо гайхамшаг ябуулгануудай нэгэн болоно. Энэ ойдо зорюулагдажа зарлагдаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй баярай хамтын суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл том доторнь оронхой. Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалгын 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа байгша оной мартын 15-да Алма-Атада зарлагдаһан баярай суглаан дээрэ хэлэһэн үгэнь тунхаглагдана.

Дүрбэдэхи томдо ороһон үгэнүүд, статьянууд доторнь юһэдэхи табан жэлдэ, тэрэнэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ манай парти болон арадай эрхилһэн зохёон байгуулхы ажал ябуулгын үрэ дүнгүүд шэнжэлэгдэн тайлбарилагдаһан, арадай ажахы болон соёлые саашадань хүгжөөхэ, ажалшадай байдал улам һайжаруулха зам ба онол аргануудай тухай гол шухала бодомжонууд хэлэгдэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай гадаадын политическэ ажал ябуулга нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд, бэшэһэн статьянууд дотор ехэ һүүри эзэлнэ. Л. И. Брежнев Коммунис партиин, Совет гүрэнэй гадаадын политикын гол шухала асуудалнуудые зохёолнууд дотороо тодорхойлон тайлбарилха зүураа, социалис хани холбоото оронуудай нэгэдэл, эдэнэй баримталан бэелүүлдэг хараа бодол дэлхэйн социализмын амгалан доботолгын, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын хэрэгтэ, сүлөөрэлгын ба түрүү үзэл бодолто бүхы хүсэнүүдтэй социализмын оронуудтай байгуулһан холбоо барисаае бэхижүүлгын ба гүнзэгырүүлгын, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршолгын гол ёһонуудые батадхалгын хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые хангана.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол

ЛИТЕРАТУРЫН, ИСКУССТВЫН БА АРХИТЕКТУРЫН ТАЛААР 1974 ОНОЙ ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Литературын, искусствын ба архитектурын талаар СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй дурадхалые хаража үзөөд, 1974 оной Ленинскэ шангуудые иимэ хүнүүдтэ олгохо гэжэ **тогтообо**:

1. **Моисеенко** Евсей Евсеевичтэ, СССР-эй арадай уран зурааша, — «Дайшалхы жэлнүүд» («Улаантан ерээ», «Нүхэдүүд», «Черешня», «Илалта») гэжэ бүлэг картинануудай түлөө.

2. **Симонов** Константин (Кирилл) Михайловичта, уран зохёолшо, — «Живые и мертвые» («Живые и мертвые», «Солдадууд гансата түрэдэггүй,» «Һүүлшын зун») гэһэн гурбан зохёолой түлөө.

3. **Храпченко** Михаил Борисовичта, академик—«Уран зохёолшын онол шадабарийн өөрсэ шэнжэ ба литературын хүгжэлтэ» гэжэ номой түлөө.

4. **Хренников** Тихон Николаевичта, СССР-эй арадай артист, композитор, — оркестртэй наадагдаха фортепианада зорюулагдаһан хоёрдохи концертын түлөө.

5. **Чеканаускас** Витаутас Альгирдодо, архитектор, авторска коллективэй хүтэлбэрилэгшэ, **Бальчунас** Витаутас-Казимерас Мечисловодо, архитектор, **Брединкис** Питаутас Юстинодо, архитектор, **Валюшкис** Гедиминас Станиславодо, Литвагай СССР-эй габьяата барилгашан, архитектор, **Клейнотас** Альгимантас Антанодо, Литвагай ССР-эй габьяата инженер, **Шилейка** Винцентас Юригиодо, инженер — Вильнюс хотодохи Лаздинай гэжэ байрын районой архитектурын түлөө.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. КОСЫГИН.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Социалис хуули зарша ба гурим ёһо бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, СССР-эй Верховно сүүдэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1974 оной апрелиин 17-ой Указаараа СССР-эй Верховно сүүдэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэдые СССР-эй орден, медальнуудаар шагнаба.

СССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ Л. Н. Смирнов — Ленинэй орденоор, СССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо С. Г. Банников, СССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн, Белоруссиин ССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ А. Г. Бондарь, СССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо В. В. Куликов — Октябриин Революциин орденоор шагнагдаа.

5 хүн — Ажалай Улаан Тугай орденоор, 2 хүн — Улаан Одоной орденоор, 10 хүн — «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, 2 хүн — «Дайшалхы габьяагай түлөө» медаляар, 5 хүн — «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар, 7 хүн — «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар шагнагдаһан байна.

Указ «СССР-эй Верховно Соведэй ведомостьнүүдтэ» тунхаглагдаха.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ХҮҮГЭДЭЙ БА ЭДИРШҮҮЛЭЙ ФИЛЬМҮҮДЫЕ БУУЛГАДАГ М. ГОРЬКИИН НЭРЭМЖЭТЭ ЦЕНТРАЛЬНА КИНОСТУДИИЕ ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Совет киноискусство хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө **хүүгэдэй ба эдиршүүлэй фильмүүдые буулгадаг М. Горькиин нэрэмжэтэ Центральна киностудиие Октябриин Революциин орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 оной апрелиин 18.

АРАДАЙ ҮНДЭР ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИДА ХҮРТЭГШЭД

Украинын ССР

Житомирскэ областиин Андрушевскэ районой «Большевик» колхозой тарялангуудай, фермэнүүдэй ажалшад һунгалтын урда тээхи суглаандаа омог баяртайгаар сугларһан байна. Коростышевскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые,** энэ колхозой түрүүлэгшэ **Любовь Андреевна Любченкые** суглаанда хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ.

Һунгалтын урда тээхи суглаан Полтавска областиин Кременчугска автомобильна заводой коллективтэ боложо, Кременчугска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Николай Викторович Подгорные,** тус заводой фрезеровщица **Нинель Степановна Киселёвае** нэрлэһэн байна.

Сумска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Алексей Николаевич Косыгиние,** Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Иван Даниилович Мусиенкые** Сумска областиин Белопольско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд дэбжүүлбэ.

Белоруссиин ССР

Һунгалтын урда тээхи суглаан Брестын электромеханическа заводой коллективтэ болобо. Брестын һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Петр Миронович Машеровые** заводой ажалшад нэгэн һаналтайгаар нэрлэһэн байна.

«Гомсельмаш» заводой коллектив һунгалтын урда тээхи суглаандаа эдэбхитэйгээр сугларжа, Гомельскэ городской һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые,** «Гомсельмаш» слесарь **Петр Куприянович Ковалёвые** дэбжүүлээ.

Узбегэй ССР

Узбекистанай үнинэй энэ предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад Октябриин революциин нэрэмжэтэ Ташкентын тепловоз-вагон-заһабарилгын заводой клубта сугларба. Электромашинын цехэй слесарьнуудай бригадир Н. М. Железнов үгэ хэлэхэдээ, Ташкентын Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидат, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Шараф Рашидович Рашидовые** заводойнгоо коллективэй үмэнэһөө дэбжүүлхые дурадхаба.

Тепловоз-хабсаралгын цехэй начальник Ю. Г. Зайцев, слесарь О. Хусанбаев, слесарь В. П. Галкина ба бусад Ш. Р. Рашидовай кандидатурые дэмжээ.

Һунгалтын урда тээхи суглаан Папска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо болобо. Наманганска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые,** энэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Ахмаджан Одиловые** нэрлэһэн байна.

Казахай ССР

Талды-Курганска областиин Октябриин революциин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Текелийскэ хара туулганай-сайрай комбинадай коллективтэ суглаан болобо. Забоищигуудай бригадир, КПСС-эй XXIV съездын делегат Ф. Д. Киреев суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Талды-Курганска хүдөөгэй һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нүхэд Л. И. Брежневые, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. А. Ашимовые коллективэйнгээ үмэнэһөө дэбжүүлхээр дурадхаа.

Талды-Курганска хүдөөгэй һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Леонид Ильич Брежневые, Байкен Акимович Ашимовые** суглаанда хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлһэн байна.

Грузиин ССР

Горийн пумаджан бүд нэхэдэг комбинадай олон мянган хүнһөө бүридэһэн коллектив һунгалтын урда тээхи суглаандаа омог баяртайгаар суглархадаа, Горийска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые,** комбинадай түрүү хүдэлмэрилэгшэ, ниитын эдэбхитэй ажал ябуулагша **Тамара Александровна Дагелашвилиие** дэбжүүлхэ гэжэ ээрэгшэ Н. Д. Нанишвилиин дурадхахадань, нэрьемэ халуун альга ташалгаар угтаба.

Латвиин ССР

Һунгалтын урда тээхи суглаан загаһа баридаг «Банга» гэжэ колхозой Роя тосхондо болобо.

Вентспилсскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые** энэ колхозой загаһа баригшадай бригадир, Социалис Ажалай Герой **Август Петрович Розефелдые** суглаанда хабаадагшад дэбжүүлээ.

«Вийциемс» совхозой механизаторнууд, малшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, алба хаагшад һунгалтын урда тээхи суглаандаа сугларжа, Валкска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Николай Викторович Подгорные,** «Вийциемс» совхозой түрүү механизатор-тракторист, Социалис Ажалай Герой **Ян Петрович Цекурсые** нэрлэһэн байна.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИС СУББОТНИК

УЛААН-ҮДЭ

Гэр барилгын шэнэ заводой барилга дээрэ хүдэлдэг А. Г. Зубковой бригадын 12 хүнһөө бүридэһэн звено «улаан субботын» үдэр 380 түхэригэй ажал бүтээгээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) гагнагша П. Н. Красиков, хабсаргагша С. С. Иванов, электро-гагнагша Т. П. Думбаев гэгшэд ажал дээрээ.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

БАРГАЖАН

Коммунис субботник үнгэргэхэ штабай түрүүлэгшэ, КПСС-эй райкомой секретарь В. Я. Махов нигэжэ мэдээсэбэ:

— Энэ үдэр аймагай бүхы коллективүүд «Улаан субботнигто» хабаадалсажа, 49 мянган түхэригэй сэнтэй продукци үйлэдбэрилһэн байна. Юһэдэхи табан жэлэй жасада ажалшадай олоһон хори мянган түхэригэй салин хүлһэн оруулагдаба. Коммунис субботнигто Баргажанай леспромхозой модо бэлэдхэгшэд, Баргажанай адагай загаһанай заводой, аймагай ажахынууд болон бусад предприяти, эмхи зургаануудай коллективүүд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаба. Жэшээнь, Уланай совхозой гэшүүд — гурбан бригадын луговодууд сабшалангай шулуу, шохой сэбэрлээ, хэдэн зуугаад тонно шэбхэ сабшалан дээрээ гаргаа. Тиигэхэдэ ойдо гараһан колхозниигууд үдэрэй туршада дүрбэ мянган һургааг бэлдэбэ.

ЗАХААМИН

Аймагай промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай болон совхозуудай ажалшад, һурагшад коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаба. Апрелиин 20-ой үдэр Закаменск городой 1680 хүн, 1500 гаран һурагшад, совхозуудай 1800 гаран хүдэлмэришэд субботнигто гаража, эдэбхитэйгээр ажаллаа. Энэ үдэр бүхыдөө 13,5 мянгаад түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ.

Энээнһээ урда тээхи субботын үдэр 900 хүн ажаллажа, 1600 түхэригэй хүдэлмэри бүтээһэн байгаа. Илангаяа Зэдын комбинадай управлениин коллектив, хамта 61 хүн Ториһоо Захаамин руу ЛЭП татагдаха газарай модо отолжо, эдэнэр 200 түхэригэй хүдэлмэри хээ.

Мүн хурьгадай зундаа байха байрануудта һарабша хэхэ, наг шэбхэ тарялан, сабшалан дээрэ гаргаха гэхэ мэтэ ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн.

Коммунис субботнигто олоһон мүнгөөэ аймагай ажалшад табан жэлэй жасада оруулаа.

Г. СУББОТИН, аймагай штабай начальник.

ЗЭДЭ

Аймагай харгы заһабарилгын участогай коллектив, хамта 30 хүн бүри пятницын үдэшэ «Заречный» совхоздо ошожо хоноод, үглөө эртэһээ сабшалан хорёолжо ороо. Бүхыдөө аймаг дотор субботын үдэр 25 километр хашаа баригдаа, хамта 20 мянга гаран һургааг отологдожо, зөөгдэһэн байна. 1500 гектар сабшалан шулуу шохойһоо сэбэрлэгдээ, 1000 гаран тонно наг шэбхэ зөөгдөө, 500 центнер минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа. Колхоз, совхозуудта 700 гаран гектарта паар хахалагдаа.

Колхоз, совхозуудай малшад ажалладаг газартаа булта хүдэлөө. Аймагай хонишод энэ жэлдэ 130 гара мянган хурьга абажа, тэрэнээ һайнаар түлжүүлхын түлөө оролдожо байна.

Субботын үдэр хамта 12 мянган хүн ажаллажа, 33 мянгаһаа дээшэ түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байна. Энэ олзоёо бүхыдэнь табан жэлэй жасада оруулаа.

С. ГРИГОРЬЕВ, аймагай штабай гэшүүн.

МОСКВА

«Улаан суб...
үдэр Москва-С...
вочная гэжэ...
үнинэй хүдэлм...
ажалай ветеран...
луушуул эдэбх...
хэл гарган аж...
Тэдэнэртэй хамт...
лай һайндэртэ В...
эй XVII съезды...
гадууд — Омск...
ластьһоо ерэһ...
лөөлэгшэд хабаа...
һан байна.

**ЗУРАГ ДЭЭРЭ ...
комсомол- залуу...
бригадын мастер...
мунист нүхэр Л...
апрелиин 20-ой ...
барилгадаһан ...
ричкын ту...
ВЛКСМ-эй XVII ...
дын делегат, м...
Александр К...
дамжуулан үгэ...
на.**

Фототелегр...
абтаһан ...

СЭМБЫН ФАБРИКА

Нарин сэмбын фабрикын коллектив Бүхэсоюзна ленинскэ коммунис субботнигто эртээнһээ бэлдэжэ эхилһэн байна.

Үйлэдбэриин гол цехүүдэй коллективүүд субботнигой үдэр хэхэ ажалаа апрелиин 2-һоо эхилхээр шиидэжэ. һүниин халаанда 6—6 часаар ажаллаа.

Субботнигто зорюулагдаһан мүрысөөн халаануудай хоорондо үргэнөөр дэлгэржэ, тэрээндэ нүхэр К. Г. Пановой даадаг халаанай сэмбэ нэхэгшэд шалгаран гараа. 9-дэхи табан жэлэй 4-дэхи жэлэй даабариие февраль һарада дүүргэһэн Л. И. Королёва субботнигто ажаллахадаа 2 станок дээрэ хүдэлжэ, нормоёо холо үлүүлэн дүүргээ.

Бүд нэхэгшэд А. И. Гриф, Люба Ключерева гэгшэд һүниин халаанда ажаллахадаа 8 часай ажалые 6 час соо дүүргээ.

Залуу нэхэгшэд сооһоо халаанай комсорг Галя Федорова илан гараа. Энэ эхэнэр субботнигто зорюулагдаһан һүниин халаанда ажаллахадаа, даалгабаряа 125 процент дүүргэбэ.

Главна механигай таһагай, барилга-заһабарилгы... коллективүүд субб...
үдэр, апрелиин 20-д...
даа булта гаража, ...
руулгын талаар ехэ...
хэһэн байна.

Хүүгэдэй сад-ясли...
мунальна гэр байры...
гай хүдэлмэришэд а...
20-до субботнигто эд...
гээр хабаадажа, ф...
гаа газаагуурхиие с...

Бүхэсоюзна комму...
ботнигто хабаадажа, ...
тивэй олоһон 3 мян...
түхэриг 9-дэхи таба...
жасада оруулагдаа.

И. БАЛЬДИ...

КАБАНСК

Аймагай 18 мянга...
хүдэлмэришэд, инже...
техническэ хүдэлмэри...
алба хаагшад суб...
хабаадалсаа. Байгал...
ной баазын коллекти...
түхэригэй ажал үрид...
хэжэ дүүргээ. Таһалг...
хүдэлхэ үйлэдбэрий...
люйн цементын, Ти...
асбоцементын үйл...
заводуудай хүдэлм...
Кабанскын нугаһанай ...
ка, мүн өөһэдынгөө ...
бариин цехүүдтэ ажа...
һуурин газарнуудые ...
сон түхэлтэй болгохо ...
мэри хэһэн байна.

Мүн 6.000 шахуу ...
шад субботнигто хаб...
сажа, өөһэдынгөө түһа...
ри оруулалсана.

Тарялан, сабшалан...
наг шэбхэ зөөжэ тарал...
лицэ заһабарилха, са...
сэбэрлэхэ талаар ехэ ...
мэри хэгдэһэн байна.

**В. КУЛ...
партиин район...
промышленност...
таһагые даа...**

ТУРУНТАЕВО

Аймаг дотор үнгэр...
һэн коммунис суббо...
ажалшад бултадаа ша...
баадалсажа, ажалай һ...
болгон тэмдэглээ. Энэ ...
хаа хаанагүй ехэ б...
түйлагдаа гэжэ тэм...
хээр.

Хамта дээрээ 8.000 ...
хүдэлмэришэд суббот...
хабаадалсажа, хүдэл...
түлөөһэнэй 20 мянган ...
риг табан жэлэй ...
оруулһан байна.

Энэ үдэр 200 ку...
хабсаргамал түмэр-бе...
рэгсэлнүүд үйлэдбэри...
2.500 кубометр мод...
лэдхэн шэрэгдээ, 1.20...
ла хюреөдэгдөө, 5.800 ...
ригэй мебель бүтээгд...
мянган хирпиисэ үйлэ...
лэгдөө.

Аймагай түб Турун...
тосхоной ажалшад «П...
калец» колхоз, «Зырян...
совхоз ошожо ажалла...
дэнэй 200 хүниинь саб...
хорёолхо, 150-ниинь ...
нэй хартаабха илгаха...
хэһэн байна.

**Г. ЦЫДЕН...
субботник үнгэрг...
Прибайкалиин айма...
штабай начальн...**

СЭЛЭНГЭ

Гусиноозерск город...
хон ажалшад колхоз, ...
зуудта гаража. суб...
үдэр сабшалан, фермэ...
рай участогуудые хо...
талаар ехэ хүдэлмэри...
Мүн олон хүнүүд ойг...
барилгын модо, һург...
лэдхээ.

Бүхыдөө коммунис су...
нигой хүсөөр 95 мянга ...
түхэригэй продукци ...
бэрилэгдөө гэхэ гү, али ...
тонно нүүрһэн ма...
700 кубометр модон ...
дэгдөө. Мүн энэ үдэр ...
мянга гаран тонно ...
шэрэгдээ, 40 километр...
шаа баригдаа.

Коммунис субботниг...
мянга гаран хүн, тэрэ ...
7—10 классай 2500 ...
һурагшад хабаадажа, 41...
га гаран түхэригэй хү...
ри хэжэ, түлөөһыень ...
жэлэй жасада ору...
шиидээ.

**Д-Н. ЖАМБА...
субботник үнгэрг...
аймагай штабай гэшү...**

АЯЛГА ДУУН—АЖАЛАЙ ШЭМЭГ

„Ажалшадай материальна, соёл болбосоролой эрилтэ хэрэглэмжэнүүд бүри хүсэд дүүрэнээр хангагдаха, олон миллион хүнүүдэй гэр байранууд улам һайжаруулагдаха байна..."

(Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгаһаа).

ҺАЙХАН ҮРЭ ЖЭМЭС ТАРИНАД

I.

ҮБЭЛЭЙ шэрүүн амисхал бууража, хабарай һаабари дулаан үдэрнүүд эрэбэ. Эгээл иимэ сэлмэг һайхан үдэр Сэлэн-Дүүмын соёлой байшангай «Колосок» гэжэ агитбригадын гэшүүд холын отара, гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, малшадта уран бэлигээ харуулаа, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые, юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй зорилгонуудые эндэнэ тайлбарилан ойлгуулһан, эм дом, ном судар тарааһан, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудаа сүм бэелүүлээд байба.

«Колосок» гэжэ уран һайханай агитбригада тухай һүрэг суу Буряад орон дотор үнинэй таранхай. Нёдондо жэлэй ноябрь һарада энэ коллектив Москва хотодо болоһон Бүхэроссин эрхим агитационно-уран һайханай бригадануудай декадада хабаадалсаһан, үндэр шагнал, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэһэн байха. «Колосок» агитбригадын гэшүүд иимэ һайхан анхарал, дэмжэлгэдэ хүртөөд байхадаа ажал хүдэлмэриеэ улам эршэтэйгээр, урма зоригтойгоор, холын хараа бодолтойгоор ябуулжа байһаар.

II

СЭЛЭНГЫН совхозой соёлой байшангай орой дээрэ тодхорһоһон репродукторһоо сэдьхэл хүдэлгэмэ һайрагуу гоё хүгжэм зэдэлжэ, арадай дуунай аялга хабарай һонор сэлгеэндэ соностоно. Тосхоной үргэн, сэхэ гудамжануудаар ажалша, малша хүнүүд, алба хаагшад һайн тэрэйхеэр хубсаланхай, энеэдэтэй зугаатай юумэд соёлой байшан тээшэ субажал, субажал байгаа һэн. Энэ үдэшэ дунда һургуулиин багша лекци хэхэ, ажалшадай депутадуудай тосхоной Совэдэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Бадма Цыренович Шарапов ажалшадай асуудалнуудта харюусаха, удаань уран һайханай «Колосок» бүлгэмэйхидэй шэнээр зохёоһон һонирхолтой концерт харуулагдаха байгаа.

Соёлой байшан соо һаруул, урин дулаан, уран гоёор шэмэглэгдэнхэй. Аржытар бэшэгдэһэн плакат, зурагууд, диаграмманууд совхозой хүгжэлтые эли тодоор харуулна. Стенд дээрэ иимэ тоо, баримтанууд бэшэгдэнхэй: «Манай совхоз 1974 ондо 14.500 центнер һү һааха, 6.500 центнер мяха үйлэдбэрилхэ, 2.020 центнер нооһо хайшалха, 230.000 үндэгэ абаха, 40 мянган центнер ороохо таряа хуряаха уялгатай».

Уран гоёор шэмэглэгдэһэн стендүүдтэ совхозой бэрхэ гэшүүдэй дүрэ зурагууд харагдана. Эдэнэр хэд бэ? Ямар амжалтануудые туйлажа, олоной дунда суурхааб? Нёдондо жэлдэ үнеэн бүриһөө 6.003 литр һү һааһан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина, КПСС-эй XXIV съездын делегат, Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй гэшүүн, Ажалай Улаан Тугай болон Ленинэй орденуудай кавалер, Ехэ-Цагаанай һаалиин фермые даагша Долгоржап Даржаповна Данзанова болон бусад эрхим һаалишад, хонишод, механизаторнууд болоно.

— Эдэ нүхэднай совхозоо хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэдэг, одоол нугаршагүй зоригтой, шэн габьяата ажалай баатарнууд мүн, — гэжэ совхозой хүдэлмэришэдэй профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ Пурбэ Чойлокович Базаржапов хөөрэнэ.

Совхозой соёлой ордон хэдэн олон таһалгатай. Хоёрдохи дабхартань библиотекэ, уншалгын зал. Эндэ шэнэ газетэ, журналнууд табигданхай, уншагшад — наһажаалшье хүнүүд, залуушуул, эдиршүүлшье олон. Тэдэнэй дунда жара наһаяа гаталһан Бадмын Дабаа гэжэ луговод һууна. «Советскэ Союз» гэһэн журналые ханамжатайхан уншана. Тэрэнэй хажууда пионер басаган «Залуушуулда — эрдэм һургаал» гэһэн томо журналые һонирхон харана.

Коммунис партиин шухала шиидхэбэринүүдые шудалагшадта, политическэ һургуули, кружогуудта хабаадагшадта эндэхи библиотекэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Тэндэ хэрэгтэй номуудай, журналнуудай выставкэ эмхидхэгдэнхэй.

— Манай библиотекэдэ 16.828 боти ном, 1.570 уншагшад тоологдоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ олонхидынь арбаад гаран номуудые абажа уншаа. Мүнөө жэл библиотекымнай номой жаса бүри баяжаха юм. Зургаан зуун түхэригтэ шэнэ номуудые абахаар хараалнабди, — гэжэ соёлой байшангай Совэдэй эдэбхитэй гэшүүн, библиотекарь Эльвира Георгиевна Ахминеева хөөрэнэ.

— Совхозоймнай соёлой байшанда һара бүри, жэл бүри шэнэ юумэнүүд нэмээгдэжэ, бии боложо байдаг. Соёлойнгоо гуламтада ерэжэ, сүлөөтэй сагаа удха түгэлдэрөөр үнгэргэхэдөө, амархадаа сэдьхэлээ ханангүй харигшабди, — гэжэ энэ нютагаархин хэлсэдэг болонхой.

Зүб лэ хэлэнэ!

III.

СОЁЛОЙ БАЙШАНГАЙ директорэй кабинет. Үндэр бэетэй, энеэбхилэдэг гэһэн урин зөөлэн харасатай залуу хүн столой саанаһаа бодожо, мэндэшэлээд: «Һуугты» гэжэ урадхаба.

Тэрэнэй ажал хэрэг, ажабайдалайнь намтар тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Сергей Максимович Покацкий хамаг хүдэлмэриеэ ажахынгаа үдэр бүриин ажалтай нягта холбоотойгоор ябуулдаг юм. Тиимэл хадаа нүхэр Покацкиин хүтэлбэрилдэг «Колосок» гэжэ агитбригада Сэлэнгын аймагай арадай уран бэлигэй харалга дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, аймгүйсэдкомой грамотаар, радиоприёмнигоор шагнагдаа. Агитбригадын, тэрэшэлэн уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ почтальон Оксана Ивановна Ивашина, хонишон Юрий Степанович Чубарь, комсомолой эхин организациин секретарь Любовь Селезнева, багшанар Светлана Доржиевна Очирова, Наталья Николаевна Еретнова, Надежда Александровна Павлова, токарь Галина Николаевна Ганжурова болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадана. «Колосогой» гэшүүд үнгэрэгшэ жэлдэ Бүхэроссин эрхим агитационно-уран һайханай бригадануудай декадада хабаадалсажа, гурбадахи һуури эзэлһэн юм. Тиихэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай грамотада хүртэһэн, электрогитара, баян, радиоло гэхэ мэтэ инструментнүүдээр шагнагдаһан байха.

Гэхэтэй хамта совхозой, партийна комитет, дирекци хүдэлмэришэдэй профсоюзна комитет, комсомолой комитет соёлой байшангай соведэй гэшүүдэй ажал ябуулгые саг үргэлжэ хинажа, дэмжэжэ, хүтэлбэрилжэ байдаг. Агитбригада тусхай графигай ёһоор отара, гүүртэнүүдээр ябажа, соёл гэгээрэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг, ном судар тараадаг байна. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд агитбригадын гэшүүдэй хэрэглэмжэдэ автобус үгэнэ. Энэнь һайшаалтай. Энэ жэлдэ соёлой байшангай хэрэглэмжэдэ совхоз 1.500 түхэриг мүнгэ һомолонхой.

«Колосок» агитбригадын, мүн уран һайханай бүлгэмэй хэрэглэмжэдэ элдэб янзын хубсаһа хунар, хүгжэмэй элдэб инструментнүүд, магнитофон бии. «Колос» агитбригадын бүридэлдэ лектор, эмшэн, библиотекарь, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Тэдэ мэргэжэлтэд гансал зүжэг наада табидаг бэшэ, харин өөһэдынгөө тусхай мэргэжэлээр ажалшадта зайлашагүй туһатай зүбшэл үгэнэ.

Зургаан жэлэй туршада соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр ажаллажа, яһала ехэ дүй дүршэл олоһон Сергей Покацкий хүн зоной культурна эрилтые дүүрэнээр хангахын түлөө өөрынгөө бэлиг шадабарие зорюулна гэхэдэ алдуу болохогүй. Эндэхи уран һайханай бүлгэмэйхид программаяа үе сагайнгаа эрилтэдэ харюусамаар шэнэлжэ, уран бэлигтэй, шударгы хүнүүдые олоор хабаадуулдаг. Тиихэдэ нютагай болон ажахынгаа туйлалтануудые, тоо, баримтануудые таатай зохидоор хэрэглэдэг. Тэдэнэр ород, буряад арадуудай, совет дуунуудые гүйсэдхэжэ, уран шүлэгүүд, шог ёгто үгүүлэлнүүдые ханхинаса хэлэжэ, олоной урма зоригые бадаруулна, магтаалдань хүртэнэ.

...1968 оной намар Сергей Покацкий Совет Армида албаяа хэжэ дүүргээд нютагаа бусажа ерээд байба. Тэрэниие ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райком дуудажа, Гусиноозёрск хотын сэнгэлигэй паркын директорэй тушаалда зууршалһан байгаа. Энэ тушаалдаа эрхим һайнаар хүдэлжэ, хоёр жэл болоод байхадань, Сэлэнгын совхозой соёлой байшангай директорээр томилбо. Тэрэнэй Сэлэн-Дүүмэ тосхон нүүжэ, айлай нэгэ таһалга соо байрлахадань, зарим хорон хэлэтэн наада хараба:

— Эх, Сергей, Сергей! Тархил байнаш даа! Аймагайнгаа түб хотые, һайн гэрээ хаяжа, хүдөө нүүжэ, хүнэй гэрэй углууда бэгзыжэ һуунaлтайш. Городойнгоо гоё гэрые һанахал байхаш.

Тиихэдэнь Сергей эмидшье гэнгүй:

— Комсомол арюухан соломнай холые зориһон юумэл даа гэжэ дуулагша бэлэйбди. Бидэнэрэй, залуушуулай, хүдөө нютагаа гаража, соёл гэгээрэл өөдэнь таталсаагүй һаамнай, хэн хүшэлэлсэхэ гээшэб? Пенсионернүүд гү? — гэжэ шоглогшодой хорьень малтадаг, амыень хаадаг һэн ха.

Сергей Покацкий Гусиноозёрск хотодо байхадаа, соёлой ордоной «Шахтёр» гэжэ арадай театрта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг бэлэй. Тэрэнь Сэлэн-Дүүмэдэ ехэ туһатай байба. Сергейн эндэ ерэхэдэ, совхозой соёлой шэб шэнэ байшан баригдажа һаяхан дүүргэгдээд, ёһотой эзэнээ хүлеэһэй шэнги, мандайжа байба. Покацкий шэнэ хүдэлмэридөө орохотойгоо сасуу «Колосок» гэжэ уран һайханай агитбригада эмхидхэһэн юм. Тус агитбригадынхид 1970 оной декабриин 30-да түрүүшынгээ концерт харуулжа, ажалшадай магтаалда хүртэһэн түүхэтэй. 1970 оной февраль һарада «Колосогой» гэшүүд «Манай үдэр бүриин ажабайдал» гэһэн өөһэдынгөө зохёоһон программаар концерт бэлдэжэ, аймагай болон республикын харалгада хабаадаһан байна. Тиихэдээ хүдөөгэй соёлой байшангуудай дунда түрүү һуури эзэлһэн, далижаһан юм. Гурбан жэлэй хугасаада «Колосок» «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые нэбтэрүүлэе», «Копейкэнүүд, минутанууд, граммууд тухай», «Амар мэндэ, урин дулаан хабар» гэхэ мэтэ программатай зүжэг наада, шог ёгто дуунуудые гүйсэдхэхэдэнь, хүн зон айхабтар һонирхоһон, дулаахананаар, энеэдэтэй, наадатайгаар үгтаһан. Юундэб гэхэдэ, «Колосогоорхин» нютагайнгаа ажабайдалые, ажахынгаа амжалтые зүбөөр харуулдаг, дутуу дундануудыень хурса мэргэнээр шүүмжэлдэг байгаа бшуу.

«Колосок» үнгэрэгшэ жэлдэ Сэлэнгын аймагай соёлой, экономикын туйлалтануудые Улаан-Үдэ хотодо харуулха декадада хабаадаһан юм. 1973 оной туршада «Колосогой» гэшүүд Шэтэ хотодо болоһон Зүүн Сибиириин эрхим агитационно уран-һайханай бригадануудай декадада хабаадалсажа, мүн лэ магтаалда хүртэһэн, шагнал, бэлэгүүдые абаһан. Декадын үедэ агитбригадын гэшүүд Шэтэ хотын камвольно-суконно комбинадай, ГРЭС-эй, түмэр замшадай депогой хүдэлмэришэдэй урда бэлиг шадабаряа, хаба шадалаа харуулһан байха. Энэ декадын дүнгөөр «Колосок» Бүхэроссин агитационно-уран һайханай бүлгэмэй лауреат гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ, комсомолой Шэтын обкомой шагналда хүртэһэн юм.

Соёлой байшангай директорэй ажал хүдэлмэри, түсэб тухай һонирхоходо, С. М. Покацкий зөөлэхэнөөр, хошон зугаатайханаар нигэжэ хэлэдэг:

— Бидэнээ магта магтаһаар Москва хүргэжэрхибэт. Улаан-Үдэ, Шэтэ, Москва хотонуудаар ябажа, бэлиг шадабаряа харуулха гээшэмнай тон ехэ удхатай. Теэд манай эгээл харюусалгатай ажал юуб гэхэдэ, нютагайнгаа ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангаха, тэдэнэй сүлөөтэй сагаа удха түгэлдэрөөр үнгэргэхэ, тэдэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэг болоно бшуу. Хэхэ ажалнай хододоо ехэ байдаг. Бидэнэр хайша хэрэгээр ажаллаха эрхэгүйбди. Өөһэдынгөө ажал ябуулгые гансахан Сэлэн-Дүүмэ тосхоноор хизаарладаггүйбди. Аймагайнгаа колхоз, совхозуудаар гурба дахин ябажа наада табиһан, концертнүүдые харуулһан байнабди. Мүн Буряадай телевиденеэр хоёр дахин концерт дамжуулаабди.

— Аймагай культурын таһагһаа ямар туһаламжа абанат?

— Репертуараа шэлэн олохо, хубсаһа хунар болон бусад зүйлнүүдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө мэргэжэлтэдые эльгээжэ, ехэхэн туһа хүргэнэ. Арадай творчествын республикын байшан манай ажалда һайн нүлөө үзүүлдэг, — гэжэ тэрэ нэмэбэ.

Сергей Максимович Покацкий, тэрэнэй нүхэд — соёлой байшангай эдэбхитэд, «Колосок» агитбригадынхид хододоо хүн зоной дунда ябажа, соёл гэгээрэлэй һайн һайхан үрэ жэмэс тарина.

Р. БАЛДАНОВ,
Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулиин багша.

ЮРИЙ ЧУБАРЬ совхоздоо хонишоноор хүдэлдэг. Хурьга абалгын халуун сагта үнэхөөрөөшье сүлөөгүй байгаа. Нарай хурьга бөөмэйлэн абаад, тобир тарганаар түлжүүлхэ гээшэ тиимэшье хүнгэн бэшэ. Хэды тингэбэшье Юрий соёлой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлэг басагадай дунда Юрий Чубарь.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

„КОЛОСОК" АЯН ЗАМДАА

Сэлэн-Дүүмын соёлой ордоной директорэй тушаалда дүрбэдэхи жэлээ ажаллажа байнаб. Энэ тушаал дааһаар Сэлэнгын совхозой партком, рабочком, дирекцитэй суг гурбан шухала асуудал шиидхэхэ гэжэ оролдонобди. Һаяхан баригдаһан соёлой байшангай материальна бааза байгуулха, тэрэниие мэргэжэлтэдээр хангаха, соёлой ордоной соведтэ эдэбхитэй, зохихо зониие һунгаха.

1970 оной хугасаада соёлой байшангые шэнэ мебель, хүгжэмэй инструмент болон хубсаһа хунараар хангажа бирагдаагүй һэн. Харин хойто жэлдэнь арайл гэжэ хүсэлдүүлээ һэмди.

Тэрэ жэлэй эхиндэ «Колосок» гэжэ агитационно уран һайханай бригада эмхидхэһэн байнабди. Сэхыень хэлэхэдэ, бригадымнай ажал хэрэг тиимэшье урагшатай ябажа үгөөгүй. Юуб гэхэдэ, агитбригадымнай гэшүүд бултадаа совхозой түб буусада ажаһуудаггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, хонишон Юрий Чубарь арбаад модоной газарта, отара дээрэ ажаһуудаг. Оксана Ивашина совхозой хоёрдохи отделениин Билюутэ нютагта ажаһуудаг. Тиигээдшье өөһэдын баянист үгы байгааб-ди. Гусиноозерск хотын хүгжэмэй һургуулиин багшанарые гүйхаш. Эдэ хүнүүдые бултыень суглуулжа, зүжэг наада бэлдэхэнь гайтайхан бэлэй. Теэд яахаб? Ондоо арга байгаагүй.

Хубсаһа хунараа, бүхы хэрэгсэлээ автомашинада ашаад, холын отара, гүүртэнүүдээр ябахаш. Холын бэлшээридэ ажаһуудаг малшад маанарые хүндэтэйгөөр угтагша һэн.

«Колосок» агитбригадын коллектив ехэ эбтэй юм. Тиимэһээ мүнөө урагшатай ябана хабди. Аймагай хонишод, таряашад болон малшадые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ хэдэн жэлэй туршада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Агитбригадымнай программа совхозой дирекцидэ, партийна организацида бодото туһа хүргэхөөр табигдана. Концертымнай программа совхозой хүдэлмэришэдэй дайшалхы зорилгонуудаа бэелүүлхэ хэрэгтэнь нүлөөлһэншье байха. Жэшээлхэдэ, «Мал ажал — дайшалхы фронт» гэһэн программамнай мал ажалай продукци улам ехээр гүрэндэ тушааха хэрэгтэ зорюулагдаа һэн.

Үнгэрэгшэ жэлэй июль һарада бидэнэр Шэтэ хотодо үнгэрһэн Зүүн-Сибириин уран һайханай бригаднуудай Бүхэсоюзна харалгада хабаадаа һэмди. Яхадай, Буряадай АССР-нүүдэй, Шэтын областиин, Хабаровскын хизаарай эрхим агитбригаданууд энэ харалгада хабаадалсаа. Мүн СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмүүдэй бүхэроссин харалга дээрэ манай бригада шалгаржа, лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Агитбригадын гэшүүд, жэшээнь, почтальон Оксана Ивашина, багша Светлана Очирова, хонишон Юрий Чубарь, пионервожатанууд Надежда Павлова, Наташа Еретнева гэгшэд Бүхэроссин уран һайханай харалгын лауреадууд болоо.

Һаяхан совхозойнгоо механизаторнуудта зорюулагдаһан тематическа үдэшые нимэ түсэбөөр үнгэргөөбди.

1. Энэ үдэшые совхозой главна агроном Ольга Сандакдоржиевна Соктоева нээгээ юм. Тэрэ хадаа хабарай тарилгын үедэ механизаторнуудай хэхэ ажал, хэды гектарта ямар ургамал тариха, хабарай тарилгые ямар болзорто үнгэргэхэ тухайгаа богонёор хөөрөө.

2. Совхозоймнай хүдөө ажахын техникэ хабарай тарилгада хэр зэргээр бэлэдхэгдээб? Энээн тухай главна инженер Кочнев мэдээсээ.

3. «Механизаторнууд, танда зорюулагдана» гэһэн темээр библиотекарь Эльвира Ахминеева шэнэ номуудай шэнжэлэл хэбэ.

Совхозой түрүү механизатор Юрий Запарин ажал хүдэлмэри, дүй дүршэл тухайгаа богонёор хөөрөө.

Социалис мүрысөөнэй удха шанар, мүрысөөнэй түрүүшүүлые материальна талаар урмашуулха хэмжээ-ябуулганууд гэһэн темээр совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ Пурбэ Базаржапов хөөрөө.

Хүдөө ажахыда зорюулагдаһан шэнэ кинофильм харуулагдаа.

Манай соёлой байшангай совет, мүн «Колосок» агитбригадын гэшүүд туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө, нютагайнгаа хүнүүдэй культурна эрилтые гүйсэд хангахын түлөө урма зоригтойгоор тэмсэнэ.

С. ПОКАЦКИЙ
Сэлэн-Дүүмын соёлой байшангай директор.

ХАНИ БАСАГАД

Сэлэн-Дүүмын нэгэ гудамжада урин зөөлэн харасатай, сэбэр һайхан шарайтай басагантай гэнгэ уулзаад, «Колосок» агитбригадын ажал хэрэг тухай үлэ мэдэг хөөрэлдэхэдэмнай, нэгэл тиимэ аягүйрхэһэн янзатай нигэжэ хэлээ:

— Юрэдөө, һайрхахаар юумэн үгыл даа. Москва ошоод ерээ һэмди. Соёлой ажалда хабаадалсангүй яажа болохоб. Бултадаа арсаха болоо һаамнай, ажаһуухада дэн лэ һонигүй бшуу.

Энэ хадаа Светлана Доржиевна Очирова гээшэ. Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулида ород хэлэ ба литература заадаг. Хэды сүлөөгүйшье һаа, заабол нэгэ аргыень олоод, соёлой байшанда ерэнхэй. Эндэ сугларһан залуушуулые ходо энеэлгэжэ, баясуулжа байдаг. Агитбригадын программа зохёолсоходоо совхозой ажабайдалһаа үндэһэлэн зохёолсодог юм.

Светлана Доржиевна гансаараа ябадаггүй. «Селенгинский» совхозой комсомолой организациин секретарь Любовь Селезневатай нүхэсэдэг. Һургуулида, соёлой байшанда, гэртээшье зэргэлжэ һуунхай, нютагай ажабайдал тухай удхалан хөөрэжэ, соёлой ажал хэрэгые һайжаруулхые сэдьхэдэг.

Любовь Селезнева комсомолшуудые ударидажа, соёлой ажалда олоор хабаадуулхые оролдоно. Үетэн нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, үльгэр жэшээ абахаар бэеэ барижа ябадаг. Саг үргэлжэ комсомолой суглаа эмхидхэжэ, совхозой ажалда эдэбхитэйгээр хабаадахыень уряалдаг шуу. Залуушуулай сүлөөтэй сагаа тон зүбөөр үнгэргэхын тула бүхы сэдьхэлһээ оролдоно. Тиимэ тулада парткомой секретарьтай ходо уулзажа, саашанхи ажал хүдэлмэреэ зүбшэн хэлсэдэг заншалтай. Энэ һайхан хэрэгтэнь тэрэнэй хани басаган Светлана Очирова туһална.

«Колосок» агитбригада арбан хоёр хүнһөө бүрндэнэ. Бригадын гэшүүн бүхэн хани басагадай хэн нэгэнтэй заабол уулзажа, аша туһатай зүбшэл заабари абадаг, ажал хэрэг тухайдаа хөөрэлдэдэг.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Любовь Селезнева Светлана Очирова хоёр.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Манай хөөрэлдөөн

ҮЕ САГАЙ ЭРИЛТЭЭР

СЭЛЭН-ДҮҮМЫН хүдөөгэй библиотекые даагша Эльвира Ахминееватай манай корреспондент уулзажа, ажал хэрэг, саашанхи хараа түсэб тухайдаа хөөрэхыень гуйһан байна.

Би библиотекареэр эндэ долоодохи жэлээ хүдэлнэб. Совхозой бүхы фермэ, гүүртэнүүдээр нилээд ябагдаа. Хаана ямар айлайхи ажаһуунаб, ямар ажалтайб, ямар литературааар һонирходог, ямар ном, брошюрануудые захидаг заншалтайб гэхэ мэтые һайн мэдэжэ абанхайб. Ушар тиимэһээ фермэ, отара ошоод, юу хэхэ тухайгаа урид мэдүүлһэн байдагби.

Мүнөө библиотекариин хүдэлмэри яһала хүнгэн болоо. Ушар юуб гэхэдэ, холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ошоходо транспорт ходо байна. Гэхэтэй хамта, мүнөө үеын хүдэлмэришэниие уран зохёолоор хангахань улам хүшэр болонхой. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр һургуули судартай, эрдэм мэргэжэлтэй, алишье талаараа бэлэдхэлтэй болоо бшуу. Нэгэ хонишонойдо орходош, замбуулинай дайда шэнжэлгэдэ зорюулһан брошюрануудые уншаха дуратай байха, харин нүгөөдэ хонишониинь арадай аман зохёолоор, буряад эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүдээр һонирхохо юм. Гурба-дүрбэн жэлэй саада тээ сүүмхэтэй номуудаа үргэлөөд, ябагалха саг ходо дайралдагша бэлэй. Эдэ бүгэдые юундэ хөөрэнэбиб гэхэдэ, он жэлэй ошохо тудам соёлой, үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэри улам орёо боложо байна. Тиимэһээ бидэнэр хододоо ажабайдалай түрүү зэргэдэ алхалха ёһотойбди.

Үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ, манай совхозой партком хамтадхамал түсэб табижа, тэрэнээ бултанай хабаадалгатайгаар дүүргэдэг болоо. Тэрэ хамтадхамал түсэбэй ёһоор, би неделидээ нэгэ дахин фермэ, отаранууда ошожо, ном тараадаг, ханын газетэ, сахилгаан хуудаһа гаргалсадаг, совхозой малшад болон механизаторнуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй арбан хоногой, һара бүриин дүнгүүдтэй бюллетень тарааха, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олондо дуулгаха, соносхохо болон бусад хүдэлмэри хэдэг байнаб.

Ажалай түрүү дүй дүршэл тухай яһала хэлэгдэдэг аабза. Бидэшье энэ асуудалаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулнабди. Библиотекэ соогоо совхозой үйлэдбэриин һалбари һалбаряар туйлагдаһан дүй дүршэл тухай брошюрануудые, газетэнүүд болон журналнууд сооһоо абтаһан статьянуудые ниитэлжэ, «Түрүү дүй дүршэлэй булан» болгоһон байнабди. Тэрэшэлэн ажахын элдэб һалбарида зорюулагдаһан ханын газетэ гаргажа, фермэ, гүүртэнүүд, отаранууда ажаллагшадай дунда тараанабди.

Хонидой бүхы отаранууда ошожо, «Хонишон» гэжэ гаршагтай ханын газетэ гарганабди.

Мүнөө бидэнэр хабарай тарилгын үедэ механизаторнуудые хангаха хүдэлмэридөө хам ороод байнабди.

Энэ хуудаһа манай корр. М. ОСОДОЕВ *бэлдэбэ.*

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА—ҺАЙН ЭД БАРАА

Буряадай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин XIV съезд дээрэһээ

Буряадай АССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй XIV съезд һаяхан Улаан-Үдэ хотодо боложо үнгэрөө. Съездэ зорюулагдаһан тоосоото элидхэлые Буряадай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин түрүүлэгшэ **А. А. Именохоев** хэһэн байна.

— Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй XIII съездын, тэрэшэлэн кооперативна дээдын органуудай тогтоолнуудые, мүн парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Буряадай кооператорнууд зарим тэды ажал хээ, — гэжэ элидхэлшэ үгынгөө эхиндэ тэмдэглээ.

Буряадай эд хэрэглэгшэдэй кооперации дүрбэн жэлэй туршада розничо эд бараа наймаалгаяа 31,9 процентээр дээшэлүүлээ. Эд бараа наймаалха 1973 оной түсэбые 100,9 процент дүүргэһэн байна.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа һайжаруулхын тула универсальна томо магазинууд болон тусхай магазинуудые бариха шухала гэжэ Центросоюзай Соведэй хоёрдохи суглаан дээрэ шиидхэгдэһэн юм.

Энэ заабари дүүргэлтэ болгон, Загарай тосхондо худалдаа наймааанай түб баригдаа. Худалдаа наймааанай үшөө нэгэ түб мүн энэ аймагай Шэнэ-Бэрээн тосхондо баригдажа байна. Тэрэниие эндэхи «Гигант» колхоз барина.

Худалдаа наймааанай шэнэ магазинууд Хэжэнгэ, Петропавловка тосхонуудта баригдажа эхилэнхэй. Иимэ түбүүд һаяын жэлнүүдтэ Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай аймагуудта бодхоогдохоор хараалагдана.

Худалдаа наймаае научна ёһоор эрхилхэ албан Буркоопсоюзда эмхидхэгдэжэ, тэрээнэй хүтэлбэреэр һүүлэй 4 жэлэй турша соо 322 магазин шэнэлэн хубилгагдаа.

Хүн зондо эд бараа наймаалга һайжаруулхын тула түрүү арга хэрэглэхэ, түбхын түрүүндэ эд бараа хүн зоной өөһэдөө шэлэн абаха магазинуудые бии болгохо гээшэ үгаа шухала. Мүнөө үедэ манай республикын хүдөө нютагуудта 364 иимэ магазин бии болгогдоо. Энэнь хүдөөгэй бухы магазинуудай 28,9 процентнь болоно. Ажалшад иимэ магазинуудһаа эд бараа худалдан абахадаа, үнэтэй сагаа 2,5—3 дахин алмадаг. 1974 оной туршада үшөө 110 магазин шэнэ гуримаар ажаллажа эхилхээр хараалагдана.

Худалдаа наймааанай магазинуудай шэнэ түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха, рекламануудые, уран һайханай ондоошье зүйлнүүдые зуража, тэдэниие гоёохо, һохео үгэдэг түхеэрэлгэнүүдые хэхэ зорилготойгоор заһабарилгахабсаралгын комбинат Буркоопсоюзай дэргэдэ 1972 ондо нээгдэһэн юм. Тэрэ комбинадай бии болоһон сагһаа хойшо магазинуудай газаа, досоо талые гоёон шэмэглэхэ талаар зарим тэды ажал хэгдээ.

Магазинуудта ородог эд бараанай шанарые хинан шалгаха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды ажал хэгдэһэн байна. Мүнөө наймаанда ороһон эд бараанай 10,5 процентнь шалгагдана.

Таряашад, малшадые хэрэгтэй эд бараагаар саг соонь хангаха гээшэ кооперативна худалдаа наймаалагшадай гол зорилго болоно. Мүнөө үедэ 110 автолавка хүдэлнэ. Нүүдэл аргаар эд бараа наймаалга 1969 онойхитой сасуулбал, 28,3 процентээр дээшэлээ.

Хүдөөгэй хүн зондо номуудые улам олоор наймаалха, столовонуудай хүдэлмэри һайжаруулха, хүдөөгэй ажалшадһаа мяха, һооһо, арһа, промышленностьда хэрэгтэй бусад эд худалдан абаха тухай съезд дээрэ тэмдэглээ.

Ангай ажахынуудай ажал һайжаруулжа, шанар һайнтай арһа ехээр абадаг болохо, эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулха шухала гэжэ заагдаа. Хэжэнгын, Зэдын, Хурамхаанай аймагуудтахи пекарнинуудай хүдэлмэри һайжаруулха шухала гэжэ съезд дээрэ хэлэгдээ. Магазинууд болон складуудые, столово, пекарнинуудые, овощехранилищи болон леднигүүдые, автомашинын гараж, гэр байрануудые олоор бариха шухала байһан тухай мүн лэ заагдаһан байна.

Холын хүдөө нютагуудта эд бараа саг соонь, хүсэд хүрэхөөр абаашаха тон шухала. Теэд автомашинанууд ехээр дуталдана гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Буркоопсоюз өөрынгөө транспортаар хэрэгтэй эд бараанай оройдоол 50 процентыень шэрэхэ аргатай. Үлөөшэ хубинь колхоз, совхозуудай, Буряадай транспортын управлениин, «Сельхозтехникын» машинануудаар зөөгдэхэ ёһотой. Гэбэшье, Буряадай транспортна управлени, «Сельхозтехника» эд бараа шэрэхэ даалгабаряа жэл бүри дүүргэнэгүй.

Һүүлэй үедэ кооперативна худалдаа наймаанда ехэ хэмжээнэй үрилтэ хоролтын гараһан тухай элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Илангаяа Ахын, Хурамхаанай, мүн бусад аймпотребсоюзуудта ехэ хэмжээнэй мүнгэ зөөри үрилтэ хоролтодо ороо.

Элидхэл тушаа съездын делегадууд үгэ хэлэхэдээ олон дутуу дундануудые элирүүлһэн, наймааанай хүдэлмэри һайжаруулгада зорюулагдаһан дурадхалнуудые оруулһан байна.

Түнхэнэй аймагай Жэмһэгэй совхозрабкоопто ахалагша наймаалагшаар хүдэлдэг **Д. Д. Ошорова**, Хэжэнгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Б. Б. Рыбдылов**, Бэшүүрэй райпогой түрүүлэгшэ **И. Н. Сидоров**, Баргажанай райпогой түрүүлэгшэ **М. Ф. Стельмашенко** болон бусад хүдөөгэй ажалшадые эд бараагаар хангаха хүдэлмэридэхи олохон дутагдалнуудые элирүүлхэ зуураа, һайшаагдама дурадхалнуудые оруулһан байна.

Съездын түгэсхэлдэ КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Буряадай АССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин XIV съездын делегадууд Буркоопсоюзай правлениин хэһэн хүдэлмэридэ хангалтатай сэгнэлтэ үгөөд, республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин Соведэй гэшүүдые, правлениин түрүүлэгшэ болон гэшүүдые, мүн шалгалтын комиссиин гэшүүдые һунгаһан байна.

Буряадай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин түрүүлэгшээр **А. А. Именохоев** һунгагдаа.

И. БАЛЬДИРОВ.

ҺУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДАЙ АДРЕСУУД

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Буряадай АССР-эй һунгуулиин комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Соведүүдэй 1 байшан, 4-дэхи дабхар, 401-дэхи таһалга, телефонууд: 33-89, 35-83, 42-61.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Улаан-Үдын городской һунгуулиин 377-дохи окружной комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Ленинэй үйлсэ, 59 (Горсовет); телефонууд: 39-1-88, 45-88.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Улаан-Үдын хүдөөгэй һунгуулиин 378-дахи окружной комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Соведүүдэй 1 байшан, 4-дэхи дабхар, 410-дахи таһалга, телефонууд: 39-52, 26-92.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Сэлэнгын һунгуулиин 379-дэхи окружной комиссиин адрес: Гусиноозерск, Соведүүдэй байшан; телефонууд; Улаан-Үдэдэ 26-44, Гусиноозерскдо 93-2-47, 93-2-80.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Железнодорожно һунгуулиин 514-дэхи окружной комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Железнодорожно район, Октябрьска үйлсэ, 2 (райгүйсэдком): телефонууд: 59-85, 58-80.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Октябрьска һунгуулиин 515-дахи окружной комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Октябрьска район, Павловай үйлсэ, 1 (райгүйсэдком); телефонууд: 60-93, 30-14.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Советскэ һунгуулиин 516-дахи окружной комиссиин адрес; Улаан-Үдэ, Советскэ район, Советскэ үйлсэ, 23, 33-дахи таһаг; телефонууд: 24-94, 37-21.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Баргажанай һунгуулиин 517-дохи окружной комиссиин адрес: Баргажан тосхон, Дзержинскиин үйлсэ, 18 (КПСС-эй райком), телефонууд: 91-1-38, 91-4-18.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Зэдын һунгуулиин 518-дахи окружной комиссиин адрес: Зэдын аймаг, Петропавловка һуурин, КПСС-эй райком, телефонууд: 91-2-01, 91-4-58, 91-1-22.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Загарайн һунгуулиин 519-дэхи окружной комиссиин адрес: Улаан-Үдэ, Фабрична үйлсэ, 8, 26-дахи таһаг, КПСС-эй райком, телефонууд, 97-91-47, 46-42.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Кабанскын һунгуулиин 520-дохи окружной комиссиин адрес: Кабанскын аймаг, Кабанск һуурин, КПСС-эй райком, телефонууд: 9-17-41, 9-11-01.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Хяагтын һунгуулиин 521-дэхи окружной комиссиин адрес: Хяагта хото, Ленинэй үйлсэ, 39 (КПСС-эй райком), телефонууд: 5-20, 2-52, 2-96.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Мухар-Шэбэрэй һунгуулиин 522-дохи окружной комиссиин адрес: Мухаршэбэр һуурин, Доржиевай үйлсэ, 26 (КПСС-эй райком), телефонууд 2-08, 52, 48.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Түнхэнэй һунгуулиин 523-дахи окружной комиссиин адрес: Түнхэнэй аймаг, Хэрэн һуурин, Ленинэй үйлсэ, 117 (КПСС-эй райком): телефонууд: 9-13-54, 9-11-97.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Хориин һунгуулиин 524-дэхи окружной комиссиин адрес: Хориин аймаг, Хоринск тосхон, Ленинэй үйлсэ, 117 (КПСС-эй райком), телефонууд: 20, 85, 2-65.

МАНАЙ ЗАНШАЛТА ЭСТАФЕТЭ

Хабарай нарата дулаахан үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэдэг манай газетын заншалта XXV эстафетэ байгша оной майн 3-най үдэр үнгэргэгдэхэнь. Олон зоной хабаадалгатай энэ жэлэй урилдаан Хэблэлэй үдэртэ зорюулагдана.

Эстафетэдэ Улаан-Үдэ хотын найман жэлэй ба дунда һургуулинууд, тусхай мэргэжэлэй дунда, дээдэ болон техническэ мэргэжэл олгодог һургуулинууд, үйлэдбэриин коллективүүдэй командануud оруулагдажа, манай газетын дамжуулгын кубогта, грамотада хүртэхын түлөө хоорондоо мүрысэхэ юм. Мүрысөөндэ хабаадаха дуратай коллективүүд захилаа республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедтэ апрелиин 25—26-һаа оройтонгүй үгэхэ зэргэтэй. Тиимэ захил үгөөгүй коллективүүдэй командануud урилдаанда оруулагдажа шадахагүй.

Найман жэлэй һургуулинуудһаа эстафетэ дамжуулгын урилдаанда хабаадалсаха командануud тус бүридөө 11 хүбүүд, басагадһаа бүридүүлэгдэнхэй байха ушартай. Бусад коллективүүдэй командануud тус бүридөө юһэн эрэшүүл, эхэнэрнүүдһээ бүридүүлэгдэнэ.

«Буряад үнэн» газетын шанда хүртэхын түлөө эмхидхэгдэдэг эстафетэ дамжуулгын урилдаанда гансахан Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай, үйлэдбэриин һургуулинуудай болон спортын һайн дуранай бүлгэмүүдэй командануud хабаадалсаха бэшэ, харин республикын алишье аймагуудһаа коллективүүд, һургуулинууд өөһэд өөһэдынгөө командануудые эльгээжэ болохо юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ Кабанскын, Улаан-Үдын, Загарайн аймагуудһаа командануud заншалта энэ урилдаанда хабаадалсадаг болоо һэн. Тиин үнгэрэгшэ жэлдэ Улаан-Үдын аймагай Надейнскэ найман жэлэй һургуулиин басагадай, Улаан-Үдын дүрбэдэхи интернат һургуулиин хүбүүдэй командануud эрхимлэжэ, дамжуулгын кубогта хүртэһэн байна.

Энэшье жэлдэ хурдан залуу хүбүүд, басагад, эрэшүүл, эхэнэрнүүд хаба шадалаа харуулан урилдахань. Мүнөө жэлэй эстафетын этап нимэ байха гэбэл: найман жэлэй һургуулинуудай командануудай урилдаха маршрудууд — Соведүүдэй талмайһаа эхилээд, Ленинэй үйлсөөр пионернүүдэй сэсэрлиг хүрөөд, гэдэргээ бусажа, Соведүүдэй талмай дээрэ дүүрэхэ. Старт финиш хоёрой хоорондо эстафетэ дамжуулан абалсаха этап урилдаанай дүрим соо заагданхай.

Бусад командануудай урилдаха маршрудууд—Соведүүдэй талмай дээрэһээ эхилээд, Ленинэй, Ербановай, Коммунистическэ үйлсэнүүдээр үргэлжэлөөд, саашадаа Илалтын проспектээр, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ үйлсөөр баруун тээшээ — Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэ хүрэхэ. Тэндэһээ Ленинэй үйлсөөр хойшоо урилдаха болоно. Тэрэнь Соведүүдэй талмай хүрэжэ дүүрэхэ байна.

Манай газетын дамжуулгын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэдэг заншалта урилдаанда жэл бүри мянга гаран спортсмен хабаадалсадаг юм. Мүнөө жэлэй урилдаанда бүришье һаа, спортын олон коллективүүд хабаадалсажа, Улаан-Үдэ хотын спортдо дуратайшуулые урмашуулха бэзэ гэжэ һанагдана.

Байгша ондо үнгэргэгдэхэ энэ урилдаанда спортын һайн дуранай бүлгэмүүд хабаадалсахагүй болоно. Ушарынь хэлэхэдэ, эдэнэр майн 6-да, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ «А» классай футболистнууд — Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» Челябинскын «Локомотив» командануудай наадаха үедэ — тайһуудай хоорондо үнгэргэмүүдай хөөр эмхидхэлэй комитет шиидхэһэн байна.

Шатар

ҺУУРИНУУДАА ҺЭЛГЭЛСЭБЭ

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй ээлжээтэ наадануud үнгэргэгдэбэ. Урда наадануудта эрхимлээд ябаһан мастерта кандидат Валерий Залкинд зургаадахи наадандаа Баир Митыповтэй нилээд удаан тулалдажа, шүүһэн байгаа. Зүгөөр долоодохи уулзалгын болоходо, мастерта кандидат Александр Самаринда тэрэ шүүгдэхэ баатай болоо.

Александр Самарин удаадахи наадануудтаа Матвеев, Брылев гэгшэдые шүүжэ, мүрысөөнэй таблицада байдалаа һайжаруулба. Мүн залуу шатаршан Баир Митыпов Андреев, Макшеев гэгшэдые шүүжэ гарахадаа, эрхимлэжэ ябагшадта дүтэлбэ. Хойто-Байгалай аймагай түлөөлэгшэд мастерта кандидат И. Дмитриев бараг һайн наадажа ябана. Найман наадаанай удаа Самарин, долоон очкотой түрүүлжэ ябана. Залкинд, Митыпов гэгшэд 6, Дмитриев 5,5 очкотой болобо.

В. МАМИЛОВ.

Эдир хүгжэмшэд.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА

телефон·телеграф·радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

В. И. Ленинэй түрэһөөр 104 жэлэй ойе бүхы дэлхэйн ажалшад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна гэжэ гадаадын түрүү үзэлтэй хэблэл бэшэнэ. Элдэб оронуудай газетэнүүд В. И. Ленинэй дүрэ зурагуудые барлана, олон статьянуудые, Ленинэй түрэһэн үдэртэ зорюулагдаһан хэмжээ ябуулганууд тухай мэдээсэлнүүдые тунхаглана.

Польшын «Трибуна люду» түрүү бэшэг соогоо иигэжэ тэмдэглэнэ: Владимир Ильич Ленинэй сургал һургаал ниитын гүн ехэ хубилалтануудай эхи табиһан юм. Тиин дэлхэй дээрэ агууехэ хубилалтанууд болоо: СССР-тэ коммунизм байгуулагдажа байна, социалис хани нэгэдэлтэ оронууд социализм байгуулна, нэгэдэлээ улам бэхижүүлнэ.

Советскэ Союзай коммунис парти Ленинэй сургал һургаалые хүгжөөн дэлгэрүүлнэ гэжэ Болгариин «Работническо дело» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан, эб найрамдалай программа Совет гүрэнэй гадаадын политическэ хараа шугамай үнэн зүб байһые гэршэлнэ.

Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ В. И. Ленинэй халуун анхаралаа хандуулдаг байһан социалис мүрысөөнэй асуудалда Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай орган — «Нян зан» газетэ гол анхарал хандуулна.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй дүнгүүд тухай шэнжэлэлнүүдые түрүү үзэлтэй хэблэл тунхаглахадаа, тус зүблөөн социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай холбооe бэхижүүлгэдэ, Европодо, мүн бүмбэрсэг дэлхэйн бусад районуудта эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байха гэжэ мэдүүлээ.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай VI сессиин хүдэлмэри тухай дэлхэйн хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Адли тэгшэ эрхын, бүхы гүрэнүүдэй бэеэ дааһан байдал хүндэлэлгын үндэһэ һуури дээрэ уласхоорондын экономическа харилсаа тогтоохо гэһэн эрилтэ хүгжэжэ байгаа оронуудай түлөөлэгшэд табина гэжэ түрүү хэблэл тэмдэглэнэ.

Мүнөөнэй зонхилхы бүлэгэй ажал ябуулгаар, бэелүүлжэ байгаа политикаар Израилиин арадай дураа гүтадаг, найдадаггүй болоһон дээрэһээнь, Голда Меирэй правительство тушаалһаа бууха баатай болоо гээд Варшавын «Трибуна люду» бэшэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай, тодорхойлон хэлэбэл, Сириин ба Израилиин хилэ дээрэ боложо байһан зэбсэгтэ зүришэлдөөнүүд, тулалдаанууд тухай, мүн Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээе сайгон захиргаанай эбдэжэ байһыень буруушааһан материалнууд гадаадын хэблэлдэ үргэнөөр тунхаглагдана.

(ТАСС).

ДЕЛИ

Хани харилсаанай аша үрэ

ТАСС

Совет-индиин экономическа харилсаа холбооной түрүүшын ехэ предприяти — Бхилайн металлургическа завод 1973 — 1974 онуудай финансын жэлдэ Индиин экономикын гүрэнэй мэдэлэй металлургическа предприятинуудай дунда ехэ амжалта түйлаба. Энэ үе соо республика дотор хайлуулагдаһан 4.290 мянган тоннын 1680 мянган тонныень комбинат хайлуулһан байна.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума улам бүри хүгжэжэ байгаа совет-индиин хани харилсаан Индиин национальна бэеэ дааһан байдал бэхижүүлгэдэ шухала туһа хүргэнэ гэжэ «Нью-эйдж» журнал бэшэнэ.

СОЦИАЛИЗМЫН, ДЭБЖЭЛТЫН БА ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГТЭ ҮНЭН СЭХЭ

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй. зүблөөнэй дүнгүүд хадаа социализмын, дэбжэлтын ба эб найрамдалай хэрэгтэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эбдэршэгүй үнэн сэхэ байлгын шэнэ гэршэ болобо гээд уласхоорондын олониитэ сэгнэнэ.

«Варшавска зүблөөнэй документнүүдэй дүнгүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ арад зоной ажал ябуулгын программа болоно», — гэжэ ГДР-эй «Нойес дойчланд» газетэ бэшэнэ.

Агуухэ үг зорилгын — бата бэхи эб найрамдал хангахын аша туһада социалис оронуудай нэгэдэлэй улам бүри бэхижэжэ байһые Варшавадахи уулзалга үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлбэ гээд Болгариин «Народна младеж» газетын шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ. Амгалан ёһоор зэргэ оршохо Ленинэй сургал һургаалые бэелүүлхэ талаар СССР-эй, КПСС-эй ба нүхэр Л. И. Брежневэй хүсэлэл оролдолгонуудые, мүн аха дүү социалис оронуудай эб найрамдалта политика Болгариин арад зон бүрин дэмжэжэ, Варшавада болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые халуунаар һайшаана.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн Европын ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха талаар социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бүтэмжэтэй һайн политика бэелүүлгэдэ шухала шата болоно гээд Монголой «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

Европын гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной талаар ниитэевропын зүблөөнэй түгэсхэлэй шатые үнгэргэхэ шухала гэжэ Варшавада болоһон уулзалгада хабаадагшадай һанал бодолые Болгариин «Работническо дело», Венгриин «Мадьяр хирлап» болон бусад олон газетэнүүд һайшаан дэмжэнэ. Ниитэевропын зүблөөн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд, документнүүд Европын ерээдүй байдалда айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэнэ.

Гэхэ зуура, Варшавада болоһон зүблөөн уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые буруушаагшадта, «хүйтэн дайнай» тала бариг-шадта, империализм ба хархис хүсэнүүдтэ шанга харюу сохилто үгөө гээд газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

Хани барисаанай митинг Нью-Йоркдо болобо

ТАСС

«Нью уорлд ревью» журналай үүсхэлээр түрүү үзэлтэй американ олониитын Нью-Йоркдо болоһон баярай митинг социалис оронуудай арадуудай хани барисаанай толотомо гэршэ боложо үнгэрбэ. США-гай ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, коммунистнууд, комсомолшууд, профсоюзай эдэбхитэд тэрээндэ хабаадаа. Европын социалис оронуудһаа, мүн Монголһоо, Кубаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэдые митингдэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна.

Энэ журналай редактор Джессика Смит зал соо сугларагшадай үмэнэһөө уулзалга нээхэдээ, бүхы дэлхэй дээрэхи арадуудай хоорондын хани барисаа, эб найрамдал бэхижүүлхын тула хэһэн ажал ябуулгынь түлөө социалис оронуудһаа ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэдтэ баяр хүргэжэ байһанаа мэдүүлээ.

США-гай Компартиин ЦК-гай гэшүүн Анджела Дэвис, американ ниитын бусад ажал ябуулагшад, СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Я. А. Малик митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

БЕЙРУТ

Израилиин харата ябуулга

ТАСС

Ливанай урда захада шахардуу байдалтай байһаар. Ушарынь юуб гэбэл, Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд харата ябуулгаяа үргэлжэлүүлнэ. Апрелиин 21-дэ эдэнэр Шебаа гэжэ тосхониие гурбан часай турша соо ехэ бууугаар буудаһан байна.

Израилиин сэрэгэй самолёдууд Ливанай агаарай дайда руу ходо ходо нэбтэрэн ороно гэжэ Ливанай хэблэл бэшэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. ВЛКСМ-эй XVII съездые КПСС-эй ЦК-гай амаршалга. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын эхин. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын түгэсхэл.

Гурбадахи, дүрбэдэхи хуудаһануудта. Е. М. Тяжельниковэй элидхэлһээ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 17.00 — ВЛКСМ-эй XVII съездын нээлгэдэ зорюулагдаһан спортын һайндэр. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Түбэй стадионой спортын ордонһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 19.00 — ВЛКСМ-эй XVII съездын нээлгэһээ репортаж (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — Телевизионно һонин. 21.20 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.30 — «Хүушан хэрэм» — телевизионно уран һайханай фильм. 2-дохи сери — «Комиссар Сергушин (үнгэтэ). 22.20 — «А ну-ка, девушки!». 24.00 — «Время — мэдээсэлэй программа.

ҮНШАГТЫ һонирхохо[...] байхат

ДОСТОЕВСКИИН 20 БОТИТОЙ СУГЛУУЛБАРИ

ЮГОСЛАВИИН Загреб [...] тодохи «Зора» гэдэг хэбл[...] ородой агууехэ уран зохёол[...] Ф. М. Достоевскиин зох[...] нуудай 20 ботитой суглуу[...] барие 1974—1975 онуудта ба[...] лан гаргаха байна. Энэ [...] луулбарида оруулагд[...] Ф. М. Достоевскиин зарим[...] хёолнууд Югославида түр[...] шынхеэ хэблэгдэхэ.

Л. Н. Толстойн, И. С. Ту[...] геневэй, Н. В. Гоголиин [...] хёолнуудай суглуулбари[...] урда тээнь «Зора» гэдэг хэ[...] лэлдэ барлагдан гараһан бай[...] гаа.

АЯНШАЛАГШАД НЭГЭ[...] НЭГЭНДЭЭ АЙЛШАЛ[...]

БАЙГША ОНДО, мүн ерэ[...] жэлдэ Германиин Демократ[...] ческа Республикын ба Совет[...] скэ Союзай аяншалагшад[...] нэгэ нэгэндээ айлшалалга [...] процентээр үргэдэхэ юм. ГД[...] эй Транспортын министер[...] вын, СССР-эй Министрнүүд[...] Соведэй дэргэдэхи гадаад[...] оронуудаар аяншалга эмх[...] хэхэ главна управлениин [...] рондо Берлиндэ болоһон [...] рэлдөөнүүдэй үедэ энээн т[...] хай хэлсэһэн байна.

Аяншалга хүгжөөхэ түсэб[...] дые эдэнэр зүбшэн хэлсэхэд[...] һүүлэй үедэ хоёр ороной ая[...] шалагшад олоороо нэгэ нэг[...] дээ айлшалдаг болоо гэжэ тэм[...] дэглэбэ.

БАЙГААЛИ ТУХАЙ НОМУУД

ДЭЛХЭЙН хэдэн арба[...] оронoй хариин хэлэнүүд [...] рэ продукцияа гаргажа, 20 [...] ран жэлэй турша соо гадаа[...] да худалдажа байһан Чех[...] словакиин «Артия» гэжэ х[...] лэл байгаали тухай номууд[...] барлажа эхилбэ. Эдэ но[...] дынь гоё һайханаар зураг[...] шэмэглэгдэхэ. 580 үнгэтэ фо[...] зурагтай «Минералнуудай б[...] га энциклопеди», 800 гэрэл з[...] рагтай «Шубуудай аймаг», [...] хиин ба Словакиин ой тай[...] соогуур, тала дайдаар, ха[...] ууланудаар, гол мүрэнүүд[...] нуур сөөрэмүүдээр ажамид[...] даг ан амитад, шубуу шон[...] ургамалай аймаг тухай хө[...] рэһэн «Амиды байгаали» гэ[...] номууд хэблэгдэн гараа.

ЗААН — ХҮНЭЙ ТУҺАЛАГША

УРДА ИНДИИН Кер[...] штадта юрэ бусын аукцион [...] гэргэгдэбэ. Жэл бүри үнгэр[...] дэдэг энэ аукциондо заан[...] дые худалдадаг байха юм. За[...] нуудые худалдажа абаха [...] ратайшуул айхабтар о[...] Ушарынь юуб гэбэл, Урда И[...] диин буртаг шэдхэ шэр[...] соогуур заан хүнэй һэлгэш[...] туһалагша болодог байна.

«МОНА ЛИЗА» ГЭЖЭ ЗУРАГТА ХОРО ХҮРГЭХЫЕ ҺЭДЭБЭ

ТОКИОДОХИ Национа[...] музей соо табигдаһан «Мо[...] Лиза» гэжэ суута зурагта [...] шыхан баллон сооһоо шэрэ[...] сажа, хоро хүргэхые һэдэ[...] 24-тэй япон эхэнэрые по[...] цицнхид барижа тушааба. Л[...] нардо да Винчиин энэ гайх[...] шагта урлал бүтээлые са[...] хамгаалжа байдаг буугай [...] мондо даагдахагүй шэлд[...] шэрэ сасагдаһан байгаа. [...] музейдэ табигдаһан гайх[...] шагта зурагые сахин [...] гаалхын тула полициин 60 [...] ран хүдэлмэрилэгшэ эндэ [...] руулда байдаг юм.

СУЛАВЕСИДЭ ГАЗА[...] ХҮДЭЛБЭ

ХОЙТО СУЛАВЕСИДЭ[...] Аву гэдэг вулкан шадар [...] даг һуурин тосхонуудһаа[...] мянга гаран хүн яаралтай [...] гөөр ондоо тээшэнь нүүлг[...] һэн байгаа. Бүхэли һарын [...] ша соо газарай хүдэлһэ[...] уламжалан, газарай түб[...] ехээр гантан хэмхэр[...] шимэ хэмжээн абтаба. А[...] гэжэ агентствын мэдээс[...] ёһоор, газарай хүдэлэлгэ[...] һээ шалтагаалан, 10 гаран [...] үхэһэн, байрын, албан з[...] нуудай 250 шахуу байшан [...] һандаргагдаһан байха юм.

ЭМУГАЙ ДАЛЬБАРААНУУД ЧЕХИИН ЗООПАРКДА ДЭГЖЭЭГДЭНЭ

ЭНЭ ЖЭЛЭЙ хабарай [...] рүүшын үдэрнүүдтэ Гот[...] дов хотын зоопарк соо эм[...] рэлэй страусай 16 даль[...] дэгжээгдэбэ. Австралиин ст[...] суудай энэ үүлтэр дэлхэй[...] рэ эгээн лэ томо шубууд [...] тоологдодог юм. Нёдондо [...] зоопаркын хүдэлмэрил[...] энэ шубуунай 24 дальба[...] дэгжээжэ; ехэ болгоһон [...] гаа. Эдэнэй заримыень ЧС[...] эй зоологууд гоё һайхан, [...] морой шухаг бусад шубуу[...] ан амитадаар андал[...] үгышье гэбэл, бусад б[...] дай зоопаркнуудта худ[...] һан байна. Байгша ондо [...] вальдов хотын зоопарки[...] дэлмэрилэгшэд шимэ т[...] страусай 30-һаа үсөөн [...] дальбараа дэгжээхые х[...]

(ТАСС)

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, [...] редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секрет[...] — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сель[...] хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации [...] 56-23, промышленности и строительства — 61-35, [...]ветского строительства и быта — 69-58, культуры [...] школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, [...] машин — 34-05, общественная приемная — 56-62, [...] шинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной апрелиин 24. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04446. Заказ № [...]